

Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (trzecia izba w składzie powiększonym)

z dnia 22 września 2021 r.*

Pomoc państwa – Taryfa opłat za dostawę energii elektrycznej – Ustalenie orzeczeniem sądu arbitrażowego taryfy opłat stosowanej wobec Alouminion – Decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie skargi złożonej do Komisji – Decyzja stwierdzająca brak pomocy – Akt zaskarżalny – Status zainteresowanego – Interes prawny – Legitymacja procesowa czynna – Dopuszczalność – Możliwość przypisania państwu – Korzyść – Zasada podmiotu prywatnego – Poważne trudności

W sprawach połączonych T-639/14 RENV, T-352/15 i T-740/17

Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI), z siedzibą w Atenach (Grecja), którą reprezentowali w sprawie T-639/14 RENV adwokaci E. Bourtzalas, A. Oikonomou, E. Salaka, C. Synodinos, H. Tagaras i D. Waelbroeck, w sprawie T-352/15 adwokaci E. Bourtzalas, C. Synodinos, E. Salaka, H. Tagaras i D. Waelbroeck, a w sprawie T-740/17 adwokaci E. Bourtzalas, E. Salaka, C. Synodinos, H. Tagaras, D. Waelbroeck, A. Oikonomou i V.-K.-L. Moumoutzi,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Europejskiej, którą reprezentowali w sprawie T-639/14 RENV É. Gippini Fournier i A. Bouchagiar, a w sprawach T-352/15 i T-740/17 – A. Bouchagiar i P.-J. Loewenthal, w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

popieranej przez:

Mytilinaios AE – Omilos Epicheiriseon, dawniej Alouminion tis Ellados VEAE, z siedzibą w Amarusion (Grecja), którą reprezentowali adwokaci N. Korogiannakis, N. Keramidas, E. Chrysafis i D. Diakopoulos,

interwient,

mającej za przedmiot, w sprawie T-639/14 RENV, oparte na art. 263 TFUE żądanie stwierdzenia nieważności pisma Komisji COMP/E3/ON/AB/ark *2014/61460 z dnia 12 czerwca 2014 r. informującego DEI o umorzeniu postępowania w sprawie jej skarg złożonych do Komisji, w sprawie T-352/15 – oparte na art. 263 TFUE żądanie stwierdzenia nieważności decyzji Komisji C(2015) 1942 final z dnia 25 marca 2015 r. [sprawa SA.38101 (2015/NN) (ex 2013/CP) – Grecja –

* Język postępowania: grecki.

Domniemana pomoc państwa w postaci taryf opłat za energię elektryczną niższych od kosztów przyznana spółce Alouminion SA w następstwie orzeczenia sądu arbitrażowego], a w sprawie T-740/17 – oparte na art. 263 TFUE żądanie stwierdzenia nieważności decyzji Komisji C(2017) 5622 final z dnia 14 sierpnia 2017 r. [sprawa SA.38101 (2015/NN) (ex 2013/CP) – Grecja – Domniemana pomoc państwa w postaci taryf opłat za energię elektryczną niższych od kosztów przyznana spółce Alouminion SA w następstwie orzeczenia sądu arbitrażowego],

SĄD (trzecia izba w składzie powiększonym)

w składzie: A.M. Collins, prezes, V. Kreuschitz (sprawozdawca), Z. Csehi, G. De Baere i G. Steinfatt, sędziowie,

sekretarz: S. Spyropoulos, administratorka,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 8 października 2020 r.,

wydaje następujący

Wyrok

I. Okoliczności powstania sporów i postępowania

- 1 Niniejsze sprawy dotyczą trzech, ściśle powiązanych i następujących po sobie sporów, które mają zasadniczo ten sam przedmiot, a mianowicie kwestię, czy taryfa opłat za dostawę energii elektrycznej (zwana dalej „sporną taryfą”), którą skarżąca, Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI), producent i dostawca energii elektrycznej z siedzibą w Atenach (Grecja), kontrolowany przez państwo greckie, jest zobowiązana stosować na podstawie orzeczenia sądu arbitrażowego wobec swojego największego klienta, którym jest interwenient, Mytilinaios AE, dawniej Alouminion tis Ellados VEAΕ, producent aluminium, implikuje przyznanie pomocy państwa.
- 2 Przedmiotem sprawy T-639/14 RENV jest wysunięte przez skarżącą żądanie stwierdzenia nieważności pisma Komisji Europejskiej COMP/E3/ON/AB/ark *2014/61460 z dnia 12 czerwca 2014 r., podpisanego przez kierownika wydziału Dyrekcji Generalnej (DG) ds. Konkurencji (zwanego dalej „spornym pismem”), informującego zasadniczo skarżącą o umorzeniu postępowania w sprawie skargi wniesionej przez nią do Komisji ze względu na to, że sporna taryfa nie stanowi pomocy państwa, ponieważ nie zostały spełnione kryteria możliwości przypisania środka państwu oraz korzyści. W ramach tej skargi do Komisji, złożonej w dniu 23 grudnia 2013 r. (zwanej dalej „drugą skargą”), skarżąca zakwestionowała orzeczenie sądu arbitrażowego nr 1/2013 z dnia 31 października 2013 r. (zwane dalej „orzeczeniem sądu arbitrażowego”), do którego ona i interwenient skierowali swój spór, zgodnie z art. 37 nomos 4001/2011, gia ti leitourgia Energeiakon Agoron Ilektrismou kai Fysikou Aeriou, gia Erevna, Paragogi kai diktya metaforas Ydrogonanthrakon kai alles rythmiseis (ustawy nr 4001/2011 w sprawie funkcjonowania rynków energii elektrycznej i gazu oraz badań, produkcji i sieci przesyłowych węglowodorów oraz innych regulacji) (FEK A’179/22.8.2011, zwanej dalej „ustawą nr 4001/2011”), w której sąd ten ustalił sporną taryfę na okres od 1 lipca 2010 r. do 31 grudnia 2013 r. (zwany dalej „rozpatrywanym okresem”) na kwotę brutto 40,7 EUR/MWh i kwotę netto 36,6 EUR/MWh.

- 3 Przedmiotem sprawy T-352/15 jest wysunięte przez skarżącą żądanie stwierdzenia nieważności decyzji C(2015) 1942 final z dnia 25 marca 2015 r. [sprawa SA.38101 (2015/NN) (ex 2013/CP) – Grecja – Domniemana pomoc państwa w postaci taryf opłat za energię elektryczną niższych od kosztów przyznana spółce Alouminion SA w następstwie orzeczenia sądu arbitrażowego] (zwanej dalej „pierwszą zaskarżoną decyzją”), którą to decyzją Komisja, po pierwsze, cofnęła i zastąpiła sporne pismo, i w której, po drugie, uznała, że orzeczenie sądu arbitrażowego nie implikowało przyznania interwenientowi pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE zasadniczo z tego względu, że dobrowolne poddanie przez skarżącą sporu z interwenientem rozstrzygnięciu w ramach arbitrażu odpowiadało zachowaniu rozważnego inwestora działającego w warunkach gospodarki rynkowej i nie wiązało się w związku z tym z korzyścią.
- 4 Przedmiotem sprawy T-740/17 jest wysunięte przez skarżącą żądanie stwierdzenia nieważności decyzji C(2017) 5622 final z dnia 14 sierpnia 2017 r. [sprawa SA.38101 (2015/NN) (ex 2013/CP) – Grecja – Domniemana pomoc państwa w postaci taryf opłat za energię elektryczną niższych od kosztów przyznana spółce Alouminion SA w następstwie orzeczenia sądu arbitrażowego] (zwanej dalej „drugą zaskarżoną decyzją”), w której Komisja ponownie zdecydowała – uchylając i zastępując w sposób wyraźny zarówno sporne pismo, jak i pierwszą zaskarżoną decyzję (pkt 8 i 51 oraz sekcja 5 drugiej zaskarżonej decyzji) – że orzeczenie sądu arbitrażowego nie wiązało się z przyznaniem pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Uzasadnienie przedstawione na poparcie tego wniosku, oparte na spełnieniu kryterium rozważnego inwestora prywatnego działającego w warunkach gospodarki rynkowej i braku korzyści, jest identyczne z uzasadnieniem przedstawionym w pierwszej zaskarżonej decyzji.
- 5 Od tego momentu z jednej strony zaskarżone decyzje, pierwsza i druga, będą dalej zwane łącznie „zaskarżonymi decyzjami”, a z drugiej strony decyzje te, wraz ze spornym pismem, będą dalej zwane łącznie „zaskarżonymi aktami”.
- 6 Niniejsze spory stanowią kontynuację długiego sporu pomiędzy skarżącą a interwenientem w przedmiocie taryfy opłat za dostawę energii elektrycznej mającej zastąpić preferencyjną taryfę wynikającą z umowy podpisanej w 1960 r., która wygasła w 2006 r.
- 7 W dniu 4 sierpnia 2010 r. skarżąca i interwenient podpisali umowę ramową dotyczącą taryfy opłat za dostawę energii elektrycznej, która miała być stosowana w rozpatrywanym okresie, jak również warunków polubownego uregulowania żadanego długu interwenienta wobec skarżącej, który skumulował się w okresie od 1 lipca 2008 r. do 30 czerwca 2010 r. Na podstawie kryteriów przewidzianych we wspomnianej umowie ramowej interwenient i skarżąca bezskutecznie negocjowali treść projektu umowy o dostawę energii elektrycznej.
- 8 W następstwie przekazania przez skarżącą projektu umowy o dostawę energii elektrycznej Rythmistiki Archi Energeias (greckiemu organowi regulacyjnemu ds. energii, Grecja; zwanemu dalej „RAE”), organ ten wydał decyzję nr 692/2011 (FEK B’2529/7.11.2011) w przedmiocie „podstawowych zasad kalkulacji taryf opłat za energię elektryczną w Grecji”. Decyzja ta została następnie włączona do greckiego kodeksu w sprawie dostaw energii elektrycznej (FEK B’832/9.4.2013).

- 9 W ramach klauzuli arbitrażowej podpisanej w dniu 16 listopada 2011 r. interwenient i skarżąca porozumieli się w kwestii powierzenia rozstrzygnięcia sporu stałemu arbitrażowi RAE, zgodnie z art. 37 ustawy nr 4001/2011. W tym względzie klauzula arbitrażowa przewiduje w szczególności, co następuje:
- „Strony wspólnie uzgodniły, że odwołają się do arbitrażu zgodnie z art. 37 ustawy nr 4001/2011 w celu zapewnienia, by zgodnie z podstawowymi zasadami kalkulacji taryf opłat dla odbiorców energii elektrycznej wysokiego napięcia sformułowanymi przez RAE w decyzji nr 692[/2011], a także z uwzględnieniem [...] decyzji nr 798[/2011] i [...] orzeczenia nr 8/2010 sądu arbitrażowego, RAE zaktualizowało i dostosowało warunki cenowe zawarte w projekcie umowy [o dostawę energii elektrycznej] sporządzonym w dniu 5 października 2010 r. w celu wykonania umowy [ramowej] oraz sporządziło, w ramach [wspomnianych] decyzji [...], umowne warunki dostaw między stronami obowiązujące od dnia 6 czerwca 2011 r., tak aby warunki te z jednej strony odpowiadały profilowi zużycia energii [przez interwenienta], a z drugiej strony co najmniej pokrywały koszty [skarżącej]”.
- 10 W następstwie skargi złożonej przez interwenienta do RAE na podstawie art. 140 ust. 6 i art. 35 ustawy nr 4001/2011 organ ten, decyzją nr 346/2012 z dnia 9 maja 2012 r., ustalił tymczasowo taryfę opłat za dostawę energii elektrycznej, która miała mieć zastosowanie do interwenienta, na 42 EUR/MWh.
- 11 W ramach skargi złożonej do Komisji w dniu 15 czerwca 2012 r. (zwanej dalej „pierwszą skargą”) skarżąca podniosła w szczególności, że taryfa ta zobowiązywała ją do dostarczania interwenientowi energii elektrycznej po cenie niższej od jej kosztów, a zatem po cenie niższej od ceny rynkowej, i że w związku z tym RAE przyznało tej spółce bezprawnie pomoc państwa.
- 12 W dniu 31 października 2013 r. w drodze orzeczenia sądu arbitrażowego sąd arbitrażowy ustalił sporną taryfę (zob. pkt 2 powyżej). W następstwie odwołania wniesionego przez skarżącą do Efeteio Athinon (sądu apelacyjnego w Atenach, Grecja) wyrokiem nr 634/2016 z dnia 18 lutego 2016 r. sąd ten utrzymał w mocy wspomniane orzeczenie.
- 13 W dniu 18 grudnia 2013 r. interwenient wniósł skargę do Elliniki Epitropi Antagonismou (greckiej komisji ds. konkurencji, Grecja; zwanej dalej „EEA”), twierdząc, że skarżąca nadużyła swojej pozycji dominującej, proponując mu, począwszy od 2013 r., nową, jego zdaniem wygórowaną i dyskryminującą go taryfę. Skarga ta doprowadziła do wydania przez EEA w dniu 22 lipca 2015 r. decyzji nr 621/2015 (FEK B’492/26.2.2016), stwierdzającej tymczasowo, że skarżąca nadużyła swojej pozycji dominującej ze szkodą dla interwenienta, w szczególności bezpodstawnie odmawiając mu kontynuowania stosunków handlowych oraz sprzedaży energii elektrycznej oraz rozważając narzucenie mu nieracjonalnych lub nieuczciwych cen lub innych warunków handlowych. Decyzją z dnia 18 stycznia 2016 r. EEA zaakceptowała zaproponowane przez skarżącą zobowiązania dotyczące zachowań rynkowych, co doprowadziło do umorzenia postępowania w sprawie złożonej do niej skargi.
- 14 W dniu 23 grudnia 2013 r. skarżąca złożyła do Komisji drugą skargę, podnosząc, że orzeczenie sądu arbitrażowego stanowi pomoc państwa (zob. pkt 2 powyżej).
- 15 W dniu 6 maja 2014 r. Komisja przekazała skarżącej swoją wstępną ocenę, zgodnie z którą brak było podstaw do rozpoznania drugiej skargi. Pismami z dnia 20 maja i 6 czerwca 2014 r. skarżąca przedstawiła Komisji swoje uwagi uzupełniające.

- 16 Spornym pismem (zob. pkt 2 powyżej) Komisja poinformowała skarżącą o umorzeniu postępowania w sprawie złożonej do niej skargi zasadniczo z następujących powodów:

„Pragniemy zauważyć, że argumenty zawarte w Państwa piśmie z dnia 6 czerwca 2014 r. nie są nowe i zostały uwzględnione w ocenie wstępnej przedstawionej w naszym piśmie z dnia 6 maja 2014 r. W piśmie z dnia 6 czerwca 2014 r. wciąż bowiem nie wykazali Państwo, że sąd arbitrażowy był podmiotem wykonującym władzę publiczną, w szczególności z uwagi na fakt, że zarówno [skarżąca, jak i interwenient] dobrowolnie odwołali się do arbitrażu, bez istnienia jakiegokolwiek prawnego obowiązku w tym zakresie. Przyznają Państwo również, że [skarżąca] (a zatem państwo [greckie]) miała do wyboru kilka opcji w celu ustalenia taryfy, jaką powinna obciążyć [interwenienta]. Z uwagi na fakt, że sąd arbitrażowy był upoważniony do ustalenia taryfy zgodnie z ogólnymi zasadami regulującymi postępowanie arbitrażowe, jak również z wcześniejszymi decyzjami i wytycznymi przyjętymi w tym zakresie przez [RAE], nie wydaje się, aby państwo [greckie] było w stanie wywrzeć decydujący wpływ na orzeczenie sądu arbitrażowego. W związku z tym służby DG ds. Konkurencji podtrzymują swoje stanowisko wyrażone w piśmie z dnia 6 maja 2014 r. dotyczące braku możliwości przypisania państwu [greckiemu] wspomnianego orzeczenia, ponieważ nie przedstawili Państwo dowodów wystarczających do podważenia tego stanowiska.

Odnośnie do Państwa twierdzeń, że taryfa ustalona przez sąd arbitrażowy jest niższa od kosztów [skarżącej], pragniemy zauważyć, że Państwa argumenty dotyczące metodologii kosztów [nie są] zgodne z argumentami władz greckich, RAE i sądu arbitrażowego wyrażonymi w orzeczeniu sądu arbitrażowego. Szczególne upoważnienie sądu arbitrażowego polegało bowiem na ustaleniu taryfy pokrywającej koszty [skarżącej], a [skarżąca] miała możliwość przedstawienia w tym kontekście swoich argumentów. [We wspomnianym orzeczeniu] wyraźnie uznano, że taryfa [t]a [...], oprócz rozsądnego zysku, pokrywa koszty [skarżącej], przy jednoczesnym uwzględnieniu profilu zużycia energii [przez interwenienta]. W konsekwencji służby DG ds. Konkurencji podtrzymują stanowisko wyrażone w piśmie z dnia 6 maja 2014 r. w kwestii braku selektywnej korzyści wynikającej z rozpatrywanego środka, ponieważ nie przedstawili Państwo dowodów wystarczających do podważenia tego stanowiska.

W świetle powyższego służby DG ds. Konkurencji stwierdziły, że informacje zawarte w Państwa piśmie z dnia 6 czerwca [2014 r.] nie zawierają żadnych dowodów podważających naszą wstępną ocenę zawartą w piśmie z dnia 6 maja 2014 r. Pragniemy również zauważyć, że nie dostarczyli nam Państwo żadnych dodatkowych lub nowych informacji, które wskazywałyby na istnienie naruszenia prawa w dziedzinie pomocy państwa.

W konsekwencji służby DG ds. Konkurencji doszły do wniosku, że informacja ta jest niewystarczająca, aby uzasadnić ponowne rozpoznanie złożonej przez Państwa skargi”.

- 17 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 22 sierpnia 2014 r. skarżąca wniosła skargę zarejestrowaną pod numerem T-639/14, mającą na celu stwierdzenie nieważności decyzji Komisji o zamknięciu postępowania w sprawie jej skarg złożonych do Komisji zawartej w spornym piśmie.
- 18 Złożonym w sekretariacie Sądu pismem z dnia 7 października 2014 r. skarżąca i Komisja wniosły wspólnie, na podstawie art. 77 lit. c) regulaminu postępowania przed Sądem z dnia 2 maja 1991 r., o zawieszenie postępowania spornego na okres sześciu miesięcy, to jest do dnia 7 kwietnia 2015 r., aby umożliwić Komisji ponowne zbadanie kwestii podniesionych w skardze. Wniosek ten został uwzględniony postanowieniem prezesa czwartej izby Sądu z dnia 24 października 2014 r.

- 19 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 19 grudnia 2014 r. interwenient wniósł o dopuszczenie go do sprawy T-639/14 w charakterze interwenienta popierającego żądania Komisji.
- 20 W dniu 25 marca 2015 r. Komisja przyjęła pierwszą zaskarżoną decyzję (zob. pkt 3 powyżej).
- 21 W uzasadnieniu pierwszej zaskarżonej decyzji Komisja stwierdziła między innymi w pkt 12 i 13 tej decyzji, co następuje:

„W [drugiej] skardze do Komisji [skarżąca] odnosi się również do [pierwszej skargi do Komisji]. W owej [pierwszej] skardze podniesiono, że decyzją RAE nr 346/2012, w której ustalono tymczasową taryfę opłat za energię elektryczną dostarczaną [interwenientowi] do czasu rozwiązania sporu między tymi dwiema stronami w kwestii wspomnianej taryfy, [skarżąca] została zobowiązana do dostawy energii elektrycznej [interwenientowi] poniżej ceny rynkowej, a zatem decyzją tą [interwenientowi] przyznano pomoc państwa. Ponieważ jednak orzeczenie sądu arbitrażowego zastąpiło w całości i ze skutkiem wstecznym tymczasową taryfę ustaloną przez RAE, Komisja uważa, że [pierwsza] skarga do Komisji [...] stała się bezprzedmiotowa.

W związku z tym niniejsza decyzja ogranicza się do oceny [drugiej] skargi do Komisji [...], dotyczącej kwestii, czy na podstawie orzeczenia sądu arbitrażowego [interwenientowi] została przyznana pomoc państwa w postaci taryfy opłat za energię elektryczną niższej od kosztów”.
- 22 W ramach swojej analizy Komisja ograniczyła się zatem do oceny, czy ustalenie i wprowadzenie w życie wspomnianej taryfy było równoznaczne z przyznaniem interwenientowi korzyści w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. W tym celu Komisja zbadała, czy wyrażając zgodę na rozstrzygnięcie sporu z interwenientem w drodze postępowania arbitrażowego i poddając się orzeczeniu sądu arbitrażowego, skarżąca, będąca przedsiębiorstwem publicznym, działała zgodnie z wymogami wynikającymi z kryterium inwestora prywatnego (pkt 25–47 pierwszej zaskarżonej decyzji). Komisja uznała, po pierwsze, że przesłanki zastosowania tego kryterium zostały w niniejszym przypadku spełnione i że w związku z tym interwenient nie uzyskał żadnej korzyści, a po drugie, że ponieważ pierwsza zaskarżona decyzja odzwierciedla jej ostateczne stanowisko w tym względzie, należy uznać, iż sporne pismo zostało zastąpione wspomnianą decyzją (pkt 48 i 49 tej decyzji).
- 23 Komisja stwierdziła zatem, że orzeczenie sądu arbitrażowego nie stanowiło pomocy państwa (sekcja 4 pierwszej zaskarżonej decyzji).
- 24 Złożonymi w sekretariacie Sądu pismami z dnia 27 kwietnia i 19 czerwca 2015 r. Komisja zwróciła się do Sądu o stwierdzenie, że w następstwie pierwszej zaskarżonej decyzji skarga na sporne pismo stała się bezprzedmiotowa i że należy umorzyć postępowanie w tym względzie. Pismem z dnia 3 lipca 2015 r. skarżąca przedstawiła Sądowi swoje uwagi w przedmiocie tego wniosku.
- 25 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 29 czerwca 2015 r. skarżąca wniosła skargę zarejestrowaną pod numerem T-352/15, mającą na celu stwierdzenie nieważności pierwszej zaskarżonej decyzji.
- 26 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 16 listopada 2015 r. interwenient wniósł o dopuszczenie go do sprawy T-352/15 w charakterze interwenienta popierającego żądania Komisji.

- 27 Postanowieniem z dnia 9 lutego 2016 r., DEI/Komisja (T-639/14, niepublikowanym, EU:T:2016:77, pkt 36, 37) Sąd umorzył postępowanie w przedmiocie skargi w sprawie T-639/14, w szczególności ze względu na to, że pierwsza zaskarżona decyzja formalnie zastąpiła sporne pismo, w ten sposób, że „nie należy już [ono] do porządku prawnego Unii Europejskiej, ponieważ zostało uchylone z dniem wydania [tej] decyzji”. Sąd również orzekł, że w związku z tym nie ma już potrzeby rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta złożonym przez tego ostatniego.
- 28 W dniu 22 kwietnia 2016 r. skarżąca wniosła do Trybunału odwołanie od tego postanowienia, zarejestrowane pod numerem C-228/16 P.
- 29 Postanowieniem z dnia 8 czerwca 2016 r., DEI/Komisja (T-352/15, niepublikowanym, EU:T:2016:386) Sąd (czwarta izba) uwzględnił wniosek interwenienta o dopuszczenie go do sprawy T-352/15 w charakterze interwenienta. Interwenient przedstawił swoje uwagi, a strony główne ustosunkowały się do nich w wyznaczonych terminach.
- 30 Wyrokiem z dnia 31 maja 2017 r., DEI/Komisja (C-228/16 P, EU:C:2017:409, pkt 44, 46) Trybunał uchylił postanowienie z dnia 9 lutego 2016 r., DEI/Komisja (T-639/14, niepublikowane, EU:T:2016:77), przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi i orzekł, że rozstrzygnięcie o kosztach nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.
- 31 W następstwie wydania tego wyroku sprawa T-639/14, oznaczona odtąd numerem T-639/14 RENV, została przydzielona piątej izbie Sądu, do której został przydzielony sędzia sprawozdawca.
- 32 Złożonym w sekretariacie Sądu pismem z dnia 27 lipca 2017 r. skarżąca wniosła o połączenie spraw T-639/14 RENV i T-352/15 do celów ustnego etapu postępowania. Pismem z dnia 21 sierpnia 2017 r. Komisja wyraziła zgodę na takie połączenie.
- 33 W dniu 14 sierpnia 2017 r. Komisja przyjęła drugą zaskarżoną decyzję (zob. pkt 4 powyżej).
- 34 Pismami z dnia 24 sierpnia 2017 r., które zostały złożone w sekretariacie Sądu, tj. po przyjęciu drugiej zaskarżonej decyzji, Komisja wniosła do Sądu o stwierdzenie, na podstawie art. 130 regulaminu postępowania przed Sądem, że skargi w sprawach T-639/14 RENV i T-352/15 stały się bezprzedmiotowe i że należy umorzyć postępowania. Pismem z dnia 27 października 2017 r. interwenient oświadczył, że popiera wniosek Komisji o umorzenie postępowania w sprawie T-352/15. Pismami z tego samego dnia skarżąca wskazała, że sprzeciwia się umorzeniu postępowania w tych sprawach.
- 35 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 3 listopada 2017 r. skarżąca wniosła skargę zarejestrowaną pod numerem T-740/17, mającą na celu stwierdzenie nieważności drugiej zaskarżonej decyzji.
- 36 W dniu 21 grudnia 2017 r. Sąd, w ramach środków organizacji postępowania, zwrócił się do stron z pytaniem o ewentualne zawieszenie postępowania w sprawach T-639/14 RENV i T-352/15 do czasu zakończenia pisemnego etapu postępowania w sprawie T-740/17. Pismami z dnia 4 i 8 stycznia 2018 r. zarówno Komisja, jak i skarżąca wskazały, że nie sprzeciwiają się takiemu zawieszeniu.

- 37 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 12 marca 2018 r. interwenient wniósł o dopuszczenie go do sprawy T-740/17 w charakterze interwenienta popierającego żądania Komisji.
- 38 Postanowieniami z dnia 14 maja 2018 r. Sąd zarządził pozostawienie wniosków Komisji o umorzenie postępowań w sprawach T-639/14 RENV i T-352/15 do rozstrzygnięcia w wyrokach i orzekł, że rozstrzygnięcie o kosztach nastąpi w orzeczeniach kończących postępowania w tych sprawach.
- 39 Postanowieniem z dnia 12 lipca 2018 r. prezes piątej izby Sądu uwzględnił wniosek interwenienta o dopuszczenie go do sprawy T-740/17 w charakterze interwenienta. Interwenient przedstawił swoje uwagi, a strony główne ustosunkowały się do nich w wyznaczonych terminach.
- 40 Decyzją z dnia 13 lipca 2018 r. jedynie postępowanie w sprawie T-352/15 zostało zawieszona do czasu zakończenia pisemnego etapu postępowania w sprawie T-740/17.
- 41 Postanowieniem z dnia 25 września 2018 r. w sprawie T-639/14 RENV prezes piątej izby Sądu uwzględnił wniosek interwenienta o dopuszczenie go do sprawy T-639/14 w charakterze interwenienta. Interwenient przedstawił swoje uwagi, a strony główne ustosunkowały się do nich w wyznaczonych terminach.
- 42 Decyzją prezesa Sądu z dnia 28 lutego 2019 r., zgodnie z art. 27 § 3 regulaminu postępowania, sprawy T-639/14 RENV, T-352/15 i T-740/17 zostały przydzielone nowemu sędziemu sprawozdawcy, należącemu do trzeciej izby.
- 43 W dniu 28 marca 2019 r., na wniosek sędziego sprawozdawcy, Sąd wezwał strony do zajęcia stanowiska w przedmiocie ewentualnego połączenia spraw T-639/14 RENV, T-352/15 i T-740/17 do celów ustnego etapu postępowania i wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie. Pismami z dnia 4 kwietnia 2019 r. Komisja zgodziła się na połączenie wspomnianych spraw, nie składając wniosku o zachowanie poufności niektórych dokumentów znajdujących się w aktach spraw. Pismami z dnia 25 kwietnia 2019 r. skarżąca wyraziła swój sprzeciw wobec połączenia sprawy T-639/14 RENV ze sprawami T-352/15 i T-740/17 i wniosła o jej odrębne rozpoznanie, nie składając jednak wniosku o zachowanie poufności niektórych dokumentów znajdujących się w aktach spraw.
- 44 Ze względu na zmianę składu izb Sądu, zgodnie z art. 27 § 5 regulaminu postępowania, sędzia sprawozdawca został przydzielony do trzeciej izby, której w konsekwencji przydzielone zostały niniejsze sprawy.
- 45 Na wniosek trzeciej izby Sąd postanowił, na podstawie art. 28 regulaminu postępowania, przekazać sprawę składowi powiększonemu.
- 46 Postanowieniem prezesa trzeciej izby Sądu w składzie powiększonym z dnia 26 lutego 2020 r. sprawy T-639/14 RENV, T-352/15 i T-740/17 zostały połączone do celów ustnego etapu postępowania i wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, zgodnie z art. 68 regulaminu postępowania.
- 47 Na wniosek sędziego sprawozdawcy Sąd (trzecia izba w składzie powiększonym) postanowił o otwarciu ustnego etapu postępowania.

- 48 Pismem z dnia 3 czerwca 2020 r. interwenient przedstawił uwagi dotyczące sprawozdania na rozprawę, które zostały włączone do akt sprawy i doręczone pozostałym stronom.
- 49 W następstwie wniosku skarżącej o odroczenie rozprawy, pierwotnie wyznaczonej na dzień 11 czerwca 2020 r., ze względu na to, że zatrudnieni przez tę spółkę adwokaci, a mianowicie adwokaci A. Oikonomou, E. Salaka i C. Synodinos nie mieli możliwości uczestniczenia w rozprawie z powodu zakazu jakiegokolwiek przemieszczania się za granicę wydanego przez „organ zwierzchni DEI” w stosunku do swoich pracowników z powodu kryzysu sanitarnego, Sąd, w ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 89 regulaminu postępowania, skierował do skarżącej – wzywając ją do udzielenia odpowiedzi na piśmie – pisemne pytanie na temat istnienia ewentualnego stosunku pracy pomiędzy skarżącą a wspomnianymi zatrudnionymi przez nią adwokatami oraz upoważnienia ich do reprezentowania skarżącej w ramach niniejszych postępowań. Skarżąca udzieliła odpowiedzi na to pytanie w wyznaczonym terminie.
- 50 Pismem z dnia 29 września 2020 r. skarżąca przedstawiła uwagi dotyczące sprawozdania na rozprawę, zawierające osiem załączników, których włączenie do akt sprawy zostało pozostawione do późniejszego rozstrzygnięcia.
- 51 Pismem z dnia 5 października 2020 r. interwenient przedstawił nowe uwagi dotyczące sprawozdania na rozprawę, które zostały włączone do akt sprawy i doręczone pozostałym stronom.
- 52 Na rozprawie w dniu 8 października 2020 r. strony przedstawiły swoje stanowiska i udzieliły odpowiedzi na pytania Sądu. Na rozprawie prezes postanowił, że uwagi skarżącej dotyczące sprawozdania na rozprawę zostaną włączone do akt sprawy i doręczone innym stronom oraz że należy im wyznaczyć termin na przedstawienie uwag, co zostało odnotowane w protokole z rozprawy.
- 53 Ponieważ ustny etap postępowania po rozprawie pozostał otwarty, Komisja i interwenient przedstawili swoje uwagi w wyznaczonym terminie i zakwestionowali, w świetle art. 85 regulaminu postępowania, dopuszczalność uwag skarżącej w przedmiocie sprawozdania na rozprawę wraz z załącznikami. Po wydaniu przez prezesa izby decyzji o zamknięciu ustnego etapu postępowania skarżąca, odrębnym pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 12 stycznia 2021 r., zwróciła się do Sądu o ponowne otwarcie wspomnianego etapu ustnego w celu umożliwienia jej zajęcia, w ramach kontradiktoryjnej debaty, stanowiska w przedmiocie tych uwag Komisji i interwenienta.

II. Żądania stron

A. Sprawa T-639/14 RENV

- 54 Skarżąca wnosi do Sądu o:
- stwierdzenie nieważności spornego pisma w zakresie, w jakim zawiera ono decyzję oddalającą jej skargi do Komisji;
  - obciążenie Komisji kosztami postępowania.

55 Komisja wnosi do Sądu o:

- tytułem żądania głównego – umorzenie postępowania;
- tytułem żądania ewentualnego – odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej lub oddalenie jej jako bezzasadnej;
- obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

56 Interwenient wnosi do Sądu o:

- oddalenie skargi;
- obciążenie skarżącej kosztami postępowania, w tym kosztami poniesionymi przez interwenienta.

B. Sprawa T-352/15

57 Skarżąca wnosi do Sądu o:

- stwierdzenie nieważności pierwszej zaskarżonej decyzji;
- obciążenie Komisji kosztami postępowania.

58 Komisja oraz interwenient wnoszą do Sądu o:

- tytułem żądania głównego – umorzenie postępowania;
- tytułem żądania ewentualnego – odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej lub oddalenie jej jako bezzasadnej;
- obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

C. Sprawa T-740/17

59 Skarżąca wnosi do Sądu o:

- stwierdzenie nieważności drugiej zaskarżonej decyzji;
- obciążenie Komisji kosztami postępowania.

60 Komisja wnosi do Sądu o:

- odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej lub oddalenie jej jako bezzasadnej;
- obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

61 Interwenient wnosi do Sądu o:

- oddalenie skargi;
- obciążenie skarżącej kosztami postępowania, w tym kosztami poniesionymi przez interwenienta.

III. Co do prawa

A. Uwagi wstępne

- 62 Na wstępie należy zauważyć, że do celów rozstrzygnięcia sporów nie ma potrzeby rozpatrywania kwestii, czy „adwokaci zatrudnieni” przez skarżącą, a mianowicie A. Oikonomou, E. Salaka i C. Synodinos, są uprawnieni do reprezentowania jej w ramach niniejszych postępowań na podstawie właściwego ustawodawstwa greckiego (zob. pkt 49 powyżej), ponieważ reprezentacja skarżącej jest w wystarczającym stopniu zapewniona przez E. Bourtzalasa, H. Tagarasa, D. Waelbroeckę i V.-K.-L. Moumoutziego.
- 63 Ponadto w pierwszej kolejności należy ocenić skargę w sprawie T-740/17, ponieważ jej wynik może mieć wpływ na dalsze istnienie przedmiotu sporów i interesu prawnego skarżącej w sprawach T-639/14 RENV i T-352/15.

B. W sprawie T-740/17

1. W przedmiocie dopuszczalności

- 64 Komisja, popierana przez interwenienta, podnosi, że skarga jest niedopuszczalna, ponieważ, po pierwsze, druga zaskarżona decyzja nie dotyczy skarżącej ani bezpośrednio, ani indywidualnie, po drugie, w braku wiążących skutków prawnych wobec skarżącej decyzja ta nie podlega zaskarżeniu w drodze skargi o stwierdzenie nieważności, a po trzecie, skarżąca nie wykazała interesu prawnego.
- 65 W pierwszej kolejności Komisja twierdzi zasadniczo, że skarżąca nie ma statusu „zainteresowanego” w rozumieniu art. 108 ust. 2 TFUE lub „zainteresowanej strony” w rozumieniu art. 1 lit. h) rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 [TFUE] (Dz.U. 2015, L 248, s. 9). Ani fakt bycia składającą skargę do Komisji czy uczestniczenia w postępowaniu administracyjnym, ani fakt bycia zobowiązaną do przyznania domniemanej pomocy ze środków własnych nie jest w tym względzie wystarczający; skarżąca powinna była natomiast wykazać, że jest konkurentem interwenienta jako przedsiębiorstwa będącego domniemanym beneficjentem pomocy, czego nie uczyniła. To samo dotyczy faktu bycia „zbiornikiem, z którego pobierane są środki na finansowanie domniemanej pomocy [...]”, ponieważ oszczędność kosztów państwa członkowskiego lub ochrona zdrowia publicznego nie są jako takie celem przepisów w dziedzinie pomocy państwa.

- 66 Zdaniem Komisji, popieranej przez interwenienta, skarżąca tym bardziej nie wykazała istnienia istotnego wpływu domniemanej pomocy na swoją pozycję rynkową, wobec czego zarzuty zmierzające do podważenia zasadności drugiej zaskarżonej decyzji są niedopuszczalne. Komisja wyjaśnia zasadniczo, że ta domniemana pomoc odnosi się do stosunku dostawy energii elektrycznej zapewnianej interwenientowi przez skarżącą, czyli stosunku konsumenckiego, a nie stosunku konkurencji między tymi przedsiębiorstwami. Działalność gospodarcza interwenienta i wpływ spornej taryfy na jego pozycję konkurencyjną mieszczą się bowiem w sferze sektora metalurgicznego – który nie ma znaczenia w niniejszej sprawie – podczas gdy skarżąca prowadzi działalność w sektorze produkcji lub dostaw energii elektrycznej. Ponadto, jak przyznaje sama skarżąca, zarzuty pierwszy i drugi oraz zrzuty od czwartego do siódmego, dotyczące „naruszenia art. 107 i 108 TFUE”, nie odwołują się do ewentualnych poważnych trudności. Wreszcie skarżąca nie jest również zindywidualizowana jako podmiot udzielający domniemanej pomocy, ponieważ nie można jej utożsamiać z organem lokalnym, który działał w ramach wykonywania swojej autonomii ustawodawczej i podatkowej.
- 67 W drugiej kolejności Komisja zauważa, że druga zaskarżona decyzja nie może być przedmiotem skargi o stwierdzenie nieważności ze strony skarżącej ze względu na to, że decyzja ta nie wywołuje wiążących skutków prawnych, które mogłyby wpłynąć na jej interesy, zmieniając w istotny sposób jej sytuację prawną jako podmiotu faktycznie udzielającego domniemanej pomocy. Decyzja ta nie wiąże państwa greckiego, ponieważ stwierdza się w niej, że sporna taryfa nie jest objęta zakresem stosowania art. 107 TFUE. Natomiast zobowiązanie skarżącej do stosowania tej taryfy wynika z jej dobrowolnego zobowiązania się do wykonania orzeczenia sądu arbitrażowego, a nie z samej tej decyzji. Zdaniem Komisji rozpatrywana decyzja w pełni uwzględnia interesy państwa greckiego, ponieważ gwarantuje władzom greckim swobodę wprowadzenia w życie spornej taryfy bez wszczynania postępowania w sprawie istniejącej pomocy. Tymczasem skarżąca, jako przedsiębiorstwo publiczne, które przyznało domniemaną pomoc, nie należy do kategorii skarżących uprawnionych do wniesienia skargi na taką decyzję.
- 68 W trzeciej kolejności Komisja, popierana przez interwenienta, uważa, że skarżąca nie ma interesu prawnego we wniesieniu skargi na drugą zaskarżoną decyzję. Decyzja ta w pełni uwzględnia jej interesy jako podmiotu przyznającego domniemaną pomoc, a obowiązek przyznania jej interwenientowi wynika wyłącznie z orzeczenia sądu arbitrażowego. Zdaniem Komisji interes, którego ochrony domaga się skarżąca, nie wpisuje się w cele realizowane przez prawo z zakresu pomocy państwa, a jej podejście jest sprzeczne z celem art. 107 i 108 TFUE, opierających się na logice, zgodnie z którą podmiot przyznający pomoc pragnie dysponować możliwie najszerszym zakresem uznania w tym względzie. Porównuje ona strategię skarżącej ze strategią organu lokalnego, który podpisał umowę uznaną za nierentowną i – w celu zwolnienia się ze swego zobowiązania – kwestionuje ją jako stanowiącą pomoc państwa. Takie zachowanie jest w szczególności sprzeczne z zasadą prawną, zgodnie z którą nikt nie może powoływać się na swoje własne zawinione zachowanie (*nemo auditur propriam turpitudinem allegans* lub *venire contra factum proprium*). Interwenient uściśla, że skarżąca niesłusznie i w sposób nieuczciwy powołuje się na interes o charakterze „prywatnym”, niechroniony przez art. 108 TFUE, a mianowicie na swoje własne interesy finansowe, a nie na status „państwa”, które jako jedyne byłoby w stanie bezprawnie przyznać pomoc państwa. Skarżąca, w celu uzasadnienia swojego interesu prawnego, zmierza do stworzenia niejasności pomiędzy swoją przynależnością do państwa greckiego z jednej strony, które jako jej większościowy akcjonariusz regularnie zatwierdza ceny stosowane przez nią wobec odbiorców energii elektrycznej wysokiego napięcia, a swoim „prywatnym” interesem z drugiej strony, podtrzymując przy tym swój błędny argument dotyczący istnienia pomocy.

- 69 Skarżąca kwestionuje argumenty Komisji i interwenienta i uważa, że niniejsza skarga jest dopuszczalna.
- 70 Należy ocenić, po pierwsze, czy druga zaskarżona decyzja stanowi akt zaskarżalny, po drugie, czy skarżąca ma interes prawny we wniesieniu skargi, i po trzecie, czy ma ona legitymację procesową na podstawie art. 263 akapit czwarty TFUE.
- 71 W pierwszej kolejności – zgodnie z utrwalonym orzecnictwem za „akty zaskarżalne” w rozumieniu art. 263 TFUE uważa się wszelkie przepisy wydane przez instytucje Unii, bez względu na ich formę, które mają na celu wywołanie wiążących skutków prawnych. W celu stwierdzenia, czy akt wywołuje tego rodzaju skutki, należy uwzględnić jego istotę. Owe skutki należy oceniać w zależności od obiektywnych kryteriów, takich jak treść tego aktu, przy uwzględnieniu w razie potrzeby okoliczności jego przyjęcia, a także uprawnień instytucji, która go wydała (zob. podobnie wyroki: z dnia 13 lutego 2014 r., Węgry/Komisja, C-31/13 P, EU:C:2014:70, pkt 54, 55 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 25 października 2017 r., Rumunia/Komisja, C-599/15 P, EU:C:2017:801, pkt 47, 48). Ponadto w przypadku skargi o stwierdzenie nieważności wniesionej przez osobę fizyczną lub prawną, tak jak w niniejszej sprawie, konieczne jest, by wiążące skutki prawne zaskarżonego aktu mogły wpłynąć na interes skarżącej, zmieniając w określony sposób jej sytuację prawną (zob. podobnie wyrok z dnia 13 października 2011 r., Deutsche Post i Niemcy/Komisja, C-463/10 P i C-475/10 P, EU:C:2011:656, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 72 W niniejszym przypadku druga zaskarżona decyzja stanowi decyzję stwierdzającą, że pomoc nie występuje w rozumieniu art. 4 ust. 2 rozporządzenia 2015/1589, której prawnie wiążący charakter względem jej adresata, Republiki Greckiej, nie budzi wątpliwości w rozumieniu art. 288 akapit czwarty TFUE.
- 73 W tym względzie Komisja i interwenient bezskutecznie podnoszą, że druga zaskarżona decyzja nie wywołuje wiążących skutków prawnych w stosunku do skarżącej.
- 74 Z utrwalonego orzecznictwa wynika bowiem, że art. 15 ust. 1 rozporządzenia 2015/1589 nakłada na Komisję, w przypadku złożenia przez zainteresowanych dodatkowych uwag lub upływu rozsądnego terminu, obowiązek zamknięcia wstępnego etapu badania poprzez wydanie decyzji na podstawie art. 4 ust. 2, 3 lub 4 tego rozporządzenia, mianowicie decyzji stwierdzającej, że pomoc nie występuje, bądź decyzji o niewnoszeniu zastrzeżeń, bądź decyzji w sprawie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego (zob. podobnie wyroki: z dnia 17 lipca 2008 r., Athinaiki Techniki/Komisja, C-521/06 P, EU:C:2008:422, pkt 37–40; z dnia 16 grudnia 2010 r., Athinaiki Techniki/Komisja, C-362/09 P, EU:C:2010:783, pkt 63; z dnia 31 maja 2017 r., DEI/Komisja, C-228/16 P, EU:C:2017:409, pkt 29). Wynika stąd siłą rzeczy, że taka decyzja wywołuje wiążące skutki prawne w rozumieniu art. 288 akapit czwarty TFUE również w odniesieniu do takiej zainteresowanej strony.
- 75 Co więcej, stosując to orzecznictwo do okoliczności faktycznych leżących u podstaw sprawy T-639/14 RENV, Trybunał orzekł, że wydając sporne pismo, Komisja umorzyła sprawę, postanawiając tym samym zakończyć wstępne postępowanie wyjaśniające uruchomione skargą złożoną do niej przez skarżącą, oraz stwierdziła, że wszczęte dochodzenie nie pozwoliło stwierdzić istnienia pomocy w rozumieniu art. 107 TFUE, i w związku z tym odmówiła wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 108 ust. 2 TFUE. Zdaniem Trybunału Komisja zajęła zatem ostateczne stanowisko w sprawie wniosku skarżącej zmierzającego do stwierdzenia naruszenia art. 107 i 108 TFUE. Trybunał wyjaśnił, że ponieważ

sporne pismo uniemożliwiło skarżącej przedstawienie uwag w ramach formalnego postępowania wyjaśniającego, pismo to wywołało wiążące skutki prawne mogące naruszać interesy skarżącej. Trybunał wywiódł z powyższego, że decyzja ta stanowi akt zaskarżalny w rozumieniu art. 263 TFUE (zob. podobnie wyrok z dnia 31 maja 2017 r., DEI/Komisja, C-228/16 P, EU:C:2017:409, pkt 30, 31 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 76 Należy stwierdzić, że to samo dotyczy drugiej zaskarżonej decyzji, która zgodnie z oświadczeniem samej Komisji miała zastąpić zarówno sporne pismo, jak i pierwszą zaskarżoną decyzję.
- 77 Oceny tej nie podważają argumenty przedstawione przez Komisję i interwenienta.
- 78 Po pierwsze, na poparcie swojej argumentacji Komisja bezzasadnie powołuje się na orzecznictwo, zgodnie z którym zaskarżalność aktu zakłada, że akt ten zmierza do wywołania wiążących skutków prawnych mogących naruszać interesy skarżącego poprzez istotną zmianę jego sytuacji prawnej (zob. wyrok z dnia 17 lipca 2008 r., Athinaiki Techniki/Komisja, C-521/06 P, EU:C:2008:422, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo), ponieważ argumentacja ta pomija orzecznictwo przypomniane w pkt 75 powyżej, a także fakt, że do celów umorzenia postępowania w sprawie skarg złożonych przez skarżącą do Komisji druga zaskarżona decyzja odmawia rozpatrzenia podniesionej przez skarżącą kwestii, czy sporna taryfa wiązała się z przyznaniem korzyści, a tym samym uznania wyniku postępowania arbitrażowego za środek pomocy.
- 79 Po drugie, Komisja i interwenient nie mogą skutecznie podnosić, że skarżąca nie jest „zainteresowanym” lub „zainteresowaną stroną”, której sytuacja prawna nie uległa zmianie, ponieważ nie jest chroniona przez prawo w zakresie pomocy państwa, w szczególności ze względu na to, że druga zaskarżona decyzja w rzeczywistości w pełni uwzględnia interesy państwa greckiego, z którym skarżąca się utożsamia ze względu na swój status przedsiębiorstwa publicznego kontrolowanego przez władze greckie.
- 80 Zgodnie z pojęciem „zainteresowanej strony”, o którym mowa w art. 1 lit. h) rozporządzenia 2015/1589, w wyroku z dnia 31 maja 2017 r., DEI/Komisja (C-228/16 P, EU:C:2017:409, pkt 29–31) Trybunał wyszedł od szerokiego pojęcia „zainteresowanego”, obejmującego każdą osobę, na której interesy może mieć wpływ przyznanie pomocy, w tym składającego skargę do Komisji, która spowodowała otwarcie etapu badania wstępnego. W niniejszej sprawie Trybunał tak też podkreślił, że sporne pismo wywołało wiążące skutki prawne mogące naruszać interesy skarżącej poprzez uniemożliwienie jej przedstawienia uwag w ramach formalnego postępowania wyjaśniającego na podstawie art. 108 ust. 2 TFUE, co musi oznaczać, że Trybunał przyznał skarżącej status zainteresowanego w rozumieniu tego postanowienia. Ocena ta ma zastosowanie mutatis mutandis do drugiej zaskarżonej decyzji, która miała zastąpić sporne pismo. Należy zatem oddalić argument, zgodnie z którym w swoim wyroku Trybunał nie zbadał, czy skarżąca była zainteresowaną stroną.
- 81 Ocena ta znajduje potwierdzenie w orzecznictwie, zgodnie z którym pojęcie zainteresowanego w rozumieniu art. 108 ust. 2 TFUE należy interpretować szeroko (wyrok z dnia 14 listopada 1984 r., Intermills/Komisja, 323/82, EU:C:1984:345, pkt 16). Podobnie użycie wyrażenia „w szczególności” w art. 1 lit. h) rozporządzenia 2015/1589 wskazuje, że przepis ten zawiera jedynie niewyczerpujący wykaz osób, które można określić jako zainteresowane strony, a więc pojęcie to odnosi się do nieokreślonego zbioru adresatów (zob. podobnie wyrok z dnia 13 czerwca 2019 r., Copebi, C-505/18, EU:C:2019:500, pkt 34 i przytoczone tam orzecznictwo). I tak orzeczono, że przepis ten nie wyklucza uznania przedsiębiorstwa, które nie jest bezpośrednim konkurentem beneficjenta pomocy, za stronę zainteresowaną, pod warunkiem że

podniesie ono, iż jego interes również może zostać naruszony wskutek przyznania pomocy; w tym celu wystarczy, że wykaże ono w sposób wymagany prawem, że pomoc może mieć konkretny wpływ na jego sytuację (zob. podobnie wyrok z dnia 24 maja 2011 r., Komisja/Kronoply i Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, pkt 63–65 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 82 Należy zatem oddalić argument Komisji i interwenienta, zgodnie z którym z pojęcia zainteresowanego należy wykluczyć osoby, które nie pozostają w stosunku konkurencji z domniemanym beneficjentem rozpatrywanej pomocy.
- 83 Przeciwnie, aby mogły zostać uznane za zainteresowane strony, wystarczy, by dane osoby podniosły, że ich interesy mogłyby zostać naruszone wskutek przyznania tej pomocy (zob. pkt 81 powyżej). Taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie, ponieważ, po pierwsze, zdaniem skarżącej orzeczenie sądu polubownego ustalające sporną taryfę zobowiązuje ją do przyznania interwenientowi bezprawnie pomocy, powodując przy tym poniesienie przez nią strat finansowych, a po drugie, ze względu na umorzenie złożonej przez nią skargi do Komisji, w szczególności w drodze drugiej zaskarżonej decyzji, nie ma ona możliwości przedstawienia swoich uwag w tym względzie w ramach formalnego postępowania wyjaśniającego.
- 84 Wynika stąd, że w zakresie, w jakim skarżąca podnosi na podstawie art. 24 ust. 2 w związku z art. 12 ust. 1 akapit pierwszy i art. 15 ust. 1 rozporządzenia 2015/1589, że sporna taryfa stanowi pomoc zakazaną w myśl art. 107 ust. 1 TFUE, która narusza jej interesy gospodarcze, przysługuje jej status „zainteresowanej strony” w rozumieniu art. 1 lit. h) tego rozporządzenia lub „zainteresowanego” w rozumieniu art. 108 ust. 2 TFUE, któremu zaskarżone akty umarzające postępowania w sprawie jego skarg do Komisji zamykają drogę do przedstawienia uwag w ramach formalnego postępowania wyjaśniającego.
- 85 Należy zatem oddalić argumentację Komisji i interwenienta, zgodnie z którą druga zaskarżona decyzja nie wpływa ani na sytuację prawną, ani na interesy skarżącej jako zainteresowanej strony.
- 86 W drugiej kolejności – z utrwalonego orzecznictwa, również w dziedzinie pomocy państwa, wynika, że skarga o stwierdzenie nieważności wniesiona przez osobę fizyczną lub prawną jest dopuszczalna jedynie w zakresie, w jakim osoba ta ma interes prawny w stwierdzeniu nieważności zaskarżonego aktu. Interes ten zakłada, że stwierdzenie nieważności tego aktu może samo w sobie wywołać skutki prawne i że w wyniku skargi strona skarżąca będzie mogła uzyskać jakąś korzyść. Ponadto interes ten musi istnieć i być aktualny oraz podlega ocenie w dniu wniesienia skargi (zob. podobnie wyroki: z dnia 17 września 2015 r., Mory i in./Komisja, C-33/14 P, EU:C:2015:609, pkt 55, 56; z dnia 7 listopada 2018 r., BPC Lux 2 i in./Komisja, C-544/17 P, EU:C:2018:880, pkt 28, 29 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 87 W niniejszej sprawie Komisja i interwenient kwestionują istnienie interesu prawnego skarżącej, podnosząc zasadniczo te same powody, które zostały przywołane na poparcie ich argumentu, uznanego za bezzasadny, zgodnie z którym druga zaskarżona decyzja nie stanowi aktu zaskarżalnego.
- 88 Z rozważań przedstawionych w pkt 71–85 powyżej wynika jednak, że skarga wniesiona przez skarżącą jest skierowana przeciwko aktowi, który jest dla niej niekorzystny w ten sposób, że wywiera wpływ na jej sytuację prawną i interesy, oraz że w związku z tym stwierdzenie jego nieważności może przynieść jej korzyść, chociażby dlatego, że może ono zgodnie z art. 266 akapit pierwszy TFUE spowodować wszczęcie przez Komisję formalnego postępowania wyjaśniającego w rozumieniu art. 108 ust. 2 TFUE.

- 89 W tym względy nie można uwzględnić argumentacji Komisji i interwenienta dotyczące niejasności pomiędzy państwem greckim a skarżącą dotyczących przypisania jej ewentualnego uwzględnienia interesów władz greckich w wyniku postępowania arbitrażowego oraz porównania sytuacji skarżącej z sytuacją organu lokalnego. Skarżąca przedstawiła bowiem w sposób szczegółowy powody, dla których uznała, po pierwsze, że orzeczenie sądu arbitrażowego wywarło wpływ na jej sytuację gospodarczą, ponieważ nałożyło na nią obowiązek ustalenia taryfy za dostawę energii elektrycznej interwenientowi poniżej jej kosztów produkcji, a po drugie, że zaskarżone akty umarzające postępowanie w sprawie jej skarg do Komisji uniemożliwiły jej przedstawienie uwag w toku formalnego postępowania wyjaśniającego na podstawie art. 108 ust. 2 TFUE. W świetle tej argumentacji z orzecznictwa przypomnianego w pkt 74 i 75 powyżej wynika, że ewentualne stwierdzenie nieważności w szczególności drugiej zaskarżonej decyzji ze względu na to, że Komisja napotkała poważne wątpliwości lub trudności w kwestii istnienia pomocy państwa, może przynieść korzyść skarżącej właśnie dlatego, że może ono zobowiązać Komisję do wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego, w ramach którego skarżąca mogłaby skorzystać z gwarancji proceduralnych przyznanych jej na podstawie art. 108 ust. 2 TFUE (zob. podobnie wyrok z dnia 20 czerwca 2019 r., *a&o hostel and hotel Berlin/Komisja*, T-578/17, niepublikowany, EU:T:2019:437, pkt 52).
- 90 W tym względy nie można uwzględnić argumentu Komisji i interwenienta, zgodnie z którym wiążących skutków prawnych niekorzystnych dla skarżącej nie należy przypisywać drugiej zaskarżonej decyzji, lecz orzeczeniu sądu arbitrażowego, ponieważ wspomniana decyzja oddala wnioski skarżącej o zakwalifikowanie wyniku postępowania arbitrażowego jako środka pomocy, a skarżąca zarzuca właśnie Komisji, że bezprawnie nie zbadała w tej decyzji kwestii, czy sporna taryfa wiązała się z przyznaniem korzyści (zob. pkt 78 powyżej). Oceny tej nie podważa fakt, że skarżąca dobrowolnie poddała spór z interwenientem rozstrzygnięciu w ramach arbitrażu, ponieważ takie działanie niekoniecznie jest równoznaczne z uprzednią zgodą na wynik postępowania, o czym świadczy zresztą fakt, że skarżąca zaskarżyła wspomniane orzeczenie – bez powodzenia – do Efeteio Athinon (sądu apelacyjnego w Atenach).
- 91 Komisja nie ma również podstaw, by przywoływać naruszenie zasady prawa, zgodnie z którą nikt nie może powoływać się na swoje własne zawinione zachowanie. Argument ten jest jedynie innym wariantem argumentu zmierzającego do stworzenia niejasności pomiędzy sytuacją skarżącej a sytuacją państwa greckiego i przypisania jej ewentualnego uwzględnienia interesów władz greckich w wyniku postępowania arbitrażowego, w związku z czym również nie może zostać uwzględniony. Z tych samych względów należy oddalić argument interwenienta, zgodnie z którym skarżąca niesłusznie i w sposób nieuczciwy powołuje się na rzekomy „interes prywatny (finansowy)”, niechroniony przez prawo w zakresie pomocy państwa ze względu na to, że jej interesy pokrywają się z interesami państwa greckiego, które sprawuje nad nią kontrolę.
- 92 W konsekwencji należy stwierdzić, że skarżąca ma interes prawny we wniesieniu skargi na drugą zaskarżoną decyzję.
- 93 W trzeciej kolejności, co się tyczy legitymacji procesowej skarżącej na podstawie art. 263 akapit czwarty TFUE, należy przypomnieć, że Komisja, popierana przez interwenienta, kwestionuje zarówno bezpośrednio, jak i indywidualne oddziaływanie drugiej zaskarżonej decyzji na skarżącą w rozumieniu tego postanowienia, w szczególności ze względu na to, że skarżąca nie jest ani „zainteresowaną stroną”, ani przedsiębiorstwem konkurencyjnym w stosunku do interwenienta, której pozycję rynkową mogłaby istotnie naruszyć domniemana pomoc.

- 94 Otóż ze względów przedstawionych w pkt 79–84 powyżej należy od razu oddalić argumentację Komisji i interwenienta zmierzającą do podważenia statusu skarżącej jako zainteresowanej strony lub zainteresowanego. Należy zatem uznać, do celów ustalenia jej legitymacji procesowej, że skarżąca jest taką zainteresowaną stroną.
- 95 Zgodnie bowiem z utrwalonym orzecznictwem aby uznać dopuszczalność skargi na decyzję wydaną na podstawie art. 4 ust. 2 lub 3 rozporządzenia 2015/1589, wystarczy, by skarżący był „zainteresowaną stroną”, która poprzez swą skargę zmierza do ochrony przysługujących jej uprawnień procesowych, które przysługiwałyby jej w następstwie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego na podstawie art. 108 ust. 2 TFUE. Ścisłej rzecz ujmując – w ramach skargi wniesionej na taką decyzję jej zgodność z prawem zależy od zbadania kwestii, czy istnieją poważne trudności w ustaleniu istnienia pomocy lub wątpliwości co do zgodności takiej pomocy z rynkiem wewnętrznym, które powinny prowadzić do wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego, w którym mogą uczestniczyć zainteresowane strony wymienione w art. 1 lit. h) wspomnianego rozporządzenia. W konsekwencji taka decyzja wywiera bezpośredni i indywidualny wpływ na każdą zainteresowaną stronę w rozumieniu tego przepisu ze względu na to, że jako beneficjent gwarancji procesowych przewidzianych w art. 108 ust. 2 TFUE i w art. 6 ust. 1 tego rozporządzenia może ona uzyskać ochronę tych gwarancji tylko wtedy, gdy ma możliwość zaskarżenia wspomnianej decyzji do sądu Unii. A zatem zgodnie z tym orzecznictwem szczególna właściwość strony zainteresowanej w rozumieniu art. 1 lit. h) tego rozporządzenia, powiązana ze szczególnym przedmiotem skargi, wystarcza, by dokonać indywidualizacji, zgodnie z art. 263 akapit czwarty TFUE, skarżącego, który kwestionuje decyzję wydaną na podstawie art. 4 ust. 2 lub 3 tego rozporządzenia (zob. podobnie i analogicznie wyroki: z dnia 24 maja 2011 r., Komisja/Kronoply i Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, pkt 47, 48 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 20 czerwca 2019 r., a&o hostel and hotel Berlin/Komisja, T-578/17, niepublikowany, EU:T:2019:437, pkt 41).
- 96 Jeżeli, tak jak w niniejszej sprawie, przesłanki te są spełnione, nie jest zatem konieczne rozpatrywanie wysoce kontrowersyjnej między stronami kwestii, czy skarżącą można uznać za przedsiębiorstwo konkurencyjne wobec interwenienta w celu przyznania jej legitymacji procesowej w rozumieniu art. 263 akapit czwarty TFUE. Jedynie bowiem w sytuacji, gdy skarżący kwestionuje zasadność spornej decyzji jako takiej, fakt, że można go uznać za „zainteresowaną stronę” w rozumieniu art. 108 ust. 2 TFUE, nie może wystarczyć do stwierdzenia dopuszczalności skargi i musi on w konsekwencji wykazać, że posiada status szczególnie w rozumieniu wyroku z dnia 15 lipca 1963 r., Plaumann/Komisja (25/62, EU:C:1963:17, s. 223), a w szczególności że jego pozycja na rynku została istotnie naruszona wskutek pomocy będącej przedmiotem tej decyzji (zob. podobnie wyrok z dnia 13 grudnia 2005 r., Komisja/Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, C-78/03 P, EU:C:2005:761, pkt 37).
- 97 W orzecznictwie wyjaśniono ponadto, że w sytuacji gdy skarżący domaga się stwierdzenia nieważności decyzji wydanej na podstawie art. 4 ust. 2 lub 3 rozporządzenia 2015/1589, kwestionuje on tym samym podjęcie tej decyzji przez tę instytucję bez wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego, a co za tym idzie – z naruszeniem przysługujących skarżącemu uprawnień procesowych. Na poparcie takiej skargi skarżący może podnieść wszelkie zarzuty mogące wykazać, że ocena informacji i danych, którymi dysponowała lub mogła dysponować Komisja podczas wstępnego etapu badania, powinna była wzbudzić poważne trudności przy ustalaniu istnienia pomocy państwa lub wątpliwości co do zgodności takiej pomocy z rynkiem wewnętrznym, co nie prowadzi do zmiany przedmiotu sporu lub zmiany przesłanek dopuszczalności. Przeciwnie, zgodnie z tym orzecznictwem istnienie takich wątpliwości stanowi właśnie dowód, jaki powinien zostać przeprowadzony, aby wykazać, że Komisja była

zobowiązana wszcząć formalne postępowanie wyjaśniające, o którym mowa w art. 108 ust. 2 TFUE i art. 6 ust. 1 rozporządzenia 2015/1589 (zob. podobnie i analogicznie wyroki: z dnia 24 maja 2011 r., Komisja/Kronoply i Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, pkt 59 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 3 września 2020 r., Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland i in./Komisja, C-817/18 P, EU:C:2020:637, pkt 81; z dnia 20 czerwca 2019 r., a&o hostel and hotel Berlin/Komisja, T-578/17, niepublikowany, EU:T:2019:437, pkt 45, 46).

- 98 W związku z tym, jeśli chodzi o skargę kwestionującą zgodność z prawem decyzji wydanej na podstawie art. 4 ust. 2 lub 3 rozporządzenia 2015/1589 bez wszczynania formalnego postępowania, należy co do zasady zbadać wszystkie zastrzeżenia i argumenty podniesione przez skarżącego w ramach podniesionych zarzutów w celu dokonania oceny, czy umożliwiają one ustalenie poważnych trudności lub wątpliwości, w przypadku których Komisja byłaby zobowiązana do wszczęcia wspomnianego postępowania (zob. podobnie wyrok z dnia 20 czerwca 2019 r., a&o hostel and hotel Berlin/Komisja, T-578/17, niepublikowany, EU:T:2019:437, pkt 45, 46, 49 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 99 W niniejszej sprawie Komisja zaprzecza, by niniejsza skarga miała na celu jedynie wskazanie wątpliwości i ochronę gwarancji procesowych skarżącej w ramach formalnego postępowania wyjaśniającego na podstawie art. 108 ust. 2 TFUE. Wyjaśnia ona zasadniczo, że w rzeczywistości zarzuty nieważności podniesione na poparcie tej skargi mają na celu podważenie zasadności drugiej zaskarżonej decyzji, w związku z czym skarżąca powinna była wykazać swoją legitymację procesową w rozumieniu wyroku z dnia 15 lipca 1963 r., Plaumann/Komisja (25/62, EU:C:1963:17, s. 223), a w szczególności istotny wpływ na jej pozycję rynkową jako przedsiębiorstwa konkurencyjnego.
- 100 Prawdą jest, że w odróżnieniu od skarg w sprawach T-639/14 RENV i T-352/15 skarga w sprawie T-740/17 nie zawiera odrębnej części wprowadzającej, poprzedzającej zarzuty nieważności, wskazującej przedmiot niniejszej skargi, który polegałaby na powołaniu się na istnienie „wątpliwości” lub „poważnych trudności”. Niemniej jednak pkt 35 i 36 tej ostatniej skargi odwołują się do orzecznictwa dotyczącego pojęcia „poważnych trudności” w kontekście dopuszczalności. Ponadto zarzuty nieważności drugi oraz od czwartego do siódmego zawierają analogiczne wyraźne odniesienia do faktu, że mają one na celu wykazanie istnienia „[poważnych] wątpliwości” lub „poważnych trudności”, które powinny były skłonić Komisję do wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego (zob. pkt 65, 91, 116, 129, 143, 148, 163, 187, 205 i 225 tej skargi). Oceny tej nie podważa okoliczność, że analogicznego wyjaśnienia brakuje w przedstawieniu zarzutów pierwszego i trzeciego, ponieważ zarzuty te, a mianowicie domniemane naruszenie, po pierwsze, wymogów wynikających z wyroku z dnia 31 maja 2017 r., DEI/Komisja (C-228/16 P, EU:C:2017:409), a po drugie, obowiązku uzasadnienia oraz starannego i pełnego zbadania sprawy, mają zasadniczo charakter formalny i proceduralny i są związane właśnie z ciężącym na Komisji obowiązkiem uzasadnienia braku wątpliwości co do istnienia pomocy państwa lub poważnych trudności w rozpatrzeniu sprawy.
- 101 W świetle powyższych rozważań należy stwierdzić, że niniejsza skarga jest dopuszczalna w zakresie, w jakim zmierza do ochrony gwarancji proceduralnych skarżącej, z których korzystałaby ona jako zainteresowana strona w przypadku wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego na podstawie art. 108 ust. 2 TFUE.
- 102 W tym względzie należy uznać, że podniesione zarzuty nieważności zmierzają do wykazania istnienia wątpliwości w rozumieniu art. 4 ust. 3 i 4 rozporządzenia 2015/1589 lub poważnych trudności w rozumieniu orzecznictwa (zob. podobnie wyroki: z dnia 12 lutego 2008 r., BUPA

i in./Komisja, T-289/03, EU:T:2008:29, pkt 328; z dnia 9 września 2020 r., Kerkosand/Komisja, T-745/17, EU:T:2020:400, pkt 106), które powinny być skłonić Komisję do wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego. W tym kontekście, biorąc pod uwagę orzecznictwo przypomniane w pkt 97 powyżej, nie ma znaczenia, że niektóre z tych zarzutów zostały sformułowane jako (oczywiste) naruszenie normy prawnej lub zawierają zastrzeżenia mające na celu stwierdzenie (oczywistego) błędu w ocenie, ponieważ uznanie takiego naruszenia lub takiego błędu wiąże się z uznaniem istnienia wątpliwości lub poważnych trudności (zob. podobnie wyrok z dnia 22 września 2011 r., Belgia/Deutsche Post i DHL International, C-148/09 P, EU:C:2011:603, pkt 58–66).

- 103 W konsekwencji należy stwierdzić, że skarżąca posiada legitymację procesową na podstawie art. 263 akapit czwarty TFUE i że skargę należy uznać za dopuszczalną, bez potrzeby badania, czy druga zaskarżona decyzja stanowi „akt regulacyjny”.

2. Co do istoty

a) W przedmiocie zarzutów nieważności i zakresu kontroli materialnej zgodności z prawem

- 104 Na poparcie niniejszej skargi skarżąca podnosi siedem zarzutów nieważności.
- 105 W ramach pierwszego z nich skarżąca zarzuca Komisji, że błędnie zinterpretowała wyrok z dnia 31 maja 2017 r., DEI/Komisja (C-228/16 P, EU:C:2017:409).
- 106 W ramach zarzutu drugiego skarżąca zarzuca Komisji nieprawidłowe wykonanie zobowiązań ciążących na niej na podstawie art. 24 ust. 2 rozporządzenia 2015/1589, a w szczególności naruszenie prawa skarżącej do bycia wysłuchaną zagwarantowane w art. 41 ust. 2 lit. a) Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.
- 107 W ramach zarzutu trzeciego skarżąca podnosi niewystarczające i wewnętrznie sprzeczne uzasadnienie, a także naruszenie obowiązku zbadania istotnych okoliczności faktycznych i prawnych w odniesieniu do oceny, zgodnie z którą klauzula arbitrażowa określała między innymi „jasne i obiektywne parametry”.
- 108 W zarzucie czwartym skarżąca powołuje się na „oczywiste” naruszenie prawa przy zastosowaniu kryterium rozsądnego inwestora prywatnego oraz przy interpretacji art. 107 ust. 1 i art. 108 ust. 2 TFUE poprzez uznanie, że sporna taryfa była „logiczną konsekwencją” tych parametrów.
- 109 W zarzucie piątym skarżąca podnosi, po pierwsze, „oczywiste” naruszenie prawa przy interpretacji i stosowaniu art. 107 i 108 TFUE, którym obarczona jest ocena, zgodnie z którą Komisja nie była zobowiązana do dokonania złożonych ocen ekonomicznych, a po drugie, „oczywiste” naruszenie prawa oraz oczywisty błąd w ocenie okoliczności faktycznych ze względu na to, że Komisja nie zbadała elementów mających decydujące znaczenie dla stwierdzenia istnienia pomocy państwa.
- 110 W zarzucie szóstym skarżąca podnosi, że Komisja naruszyła art. 107 ust. 1 i art. 108 ust. 2 TFUE, popełniając oczywiste błędy w ocenie okoliczności faktycznych dotyczącej możliwości zastosowania kryterium rozsądnego inwestora prywatnego działającego w warunkach gospodarki rynkowej (część pierwsza) i zastosowania tego kryterium (część druga).

- 111 W zarzucie siódmym skarżąca zarzuca Komisji, że popełniła oczywisty błąd przy interpretacji i stosowaniu art. 107 ust. 1 TFUE, naruszyła ciężący na niej obowiązek uzasadnienia oraz popełniła oczywisty błąd w ocenie okoliczności faktycznych, nie nadając biegu, na podstawie art. 108 ust. 2 TFUE, jej pierwszej skardze do Komisji ze względu na to, że stała się ona bezprzedmiotowa w następstwie orzeczenia sądu arbitrażowego.
- 112 Jeśli chodzi o zakres kontroli zgodności z prawem, którą Sąd ma przeprowadzić w tym względzie, należy przypomnieć, że art. 108 ust. 3 TFUE i art. 4 rozporządzenia 2015/1589 ustanawiają etap badania wstępnego zgłoszonych środków pomocowych. Po zakończeniu tego etapu Komisja stwierdza, że środek ten albo nie stanowi pomocy, albo podlega zakresowi stosowania art. 107 ust. 1 TFUE. W tym ostatnim wypadku wspomniany środek może nie budzić wątpliwości odnośnie do jego zgodności ze wspólnym rynkiem albo też, przeciwnie, może wątpliwości takie budzić (zob. podobnie wyrok z dnia 24 maja 2011 r., Komisja/Kronoply i Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, pkt 43).
- 113 Jeżeli po zakończeniu etapu badania wstępnego Komisja wydaje decyzję, w której stwierdza, że środek państwowy nie stanowi pomocy niezgodnej z rynkiem wewnętrznym, to w sposób dorozumiany odmawia ona wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego. Zasadę tę stosuje się zarówno w przypadku, gdy decyzja zostaje wydana z tego powodu, że Komisja uważa, iż pomoc jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 4 ust. 3 rozporządzenia 2015/1589, (decyzja zwana „decyzją o niewnoszeniu zastrzeżeń”), jak i wówczas, gdy Komisja jest zdania, jak w niniejszej sprawie, że środek ten nie jest objęty zakresem stosowania art. 107 ust. 1 TFUE, a zatem nie stanowi pomocy państwa na podstawie art. 4 ust. 2 tego rozporządzenia (zob. podobnie wyroki: z dnia 16 marca 2021 r., Komisja/Polska, C-562/19 P, EU:C:2021:201, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 19 czerwca 2019 r., Ja zum Nürburgring/Komisja, T-373/15, EU:T:2019:432, pkt 111 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 114 Z utrwalonego orzecznictwa wynika natomiast, że jeżeli w następstwie pierwszego badania w ramach procedury przewidzianej w art. 108 ust. 3 TFUE Komisja nie może uzyskać przekonania, że dany środek wprowadzony przez państwo albo nie stanowi „pomocy” w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, albo – jeżeli jest zakwalifikowany jako pomoc – jest zgodny z traktatem FUE, lub jeżeli procedura ta nie pozwoliła jej na przewyżczenie wszelkich trudności spowodowanych oceną zgodności rozpatrywanego środka, instytucja ta ma obowiązek wszczęcia procedury przewidzianej w art. 108 ust. 2 TFUE, nie dysponując w tym kontekście zakresem uznania. Obowiązek ten odpowiada obowiązkowi ustanowionemu w art. 4 ust. 4 rozporządzenia 2015/1589, zgodnie z którym Komisja jest zobowiązana do wszczęcia postępowania przewidzianego w art. 108 ust. 2 TFUE, jeżeli dany środek budzi wątpliwości co do jego zgodności z rynkiem wewnętrznym (zob. podobnie i analogicznie wyrok z dnia 22 grudnia 2008 r., British Aggregates/Komisja, C-487/06 P, EU:C:2008:757, pkt 113, 185 i przytoczone tam orzecznictwo; postanowienie z dnia 25 czerwca 2019 r., Fred Olsen/Naviera Armas, C-319/18 P, niepublikowane, EU:C:2019:542, pkt 30; wyrok z dnia 20 czerwca 2019 r., a&o hostel and hotel Berlin/Komisja, T-578/17, niepublikowany, EU:T:2019:437, pkt 57).
- 115 Pojęcie poważnych trudności pokrywa się z pojęciem wątpliwości (zob. podobnie wyroki: z dnia 12 lutego 2008 r., BUPA i in./Komisja, T-289/03, EU:T:2008:29, pkt 328; z dnia 9 września 2020 r., Kerkosand/Komisja, T-745/17, EU:T:2020:400, pkt 106) i ma obiektywny charakter. Ustalenie w przedmiocie istnienia takich trudności powinno być dokonywane nie tylko w świetle okoliczności przyjęcia decyzji po przeprowadzeniu przez Komisję badania wstępnego, ale także w świetle ocen, na których oparła się Komisja. Wobec powyższego zgodność z prawem decyzji o niewnoszeniu zastrzeżeń wydanej na podstawie art. 4 ust. 3 rozporządzenia 2015/1589 jest

uzależniona od tego, czy ocena informacji i danych, którymi dysponowała lub mogła dysponować Komisja podczas wstępnego etapu badania zgłoszonego środka, powinna była obiektywnie rzecz biorąc wzbudzić wątpliwości co do zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym ze względu na to, iż takie wątpliwości powinny były prowadzić do wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego, w którym mogą uczestniczyć strony zainteresowane, o których mowa w art. 1 lit. h) tego rozporządzenia (zob. podobnie wyroki: z dnia 3 września 2020 r., Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland i in./Komisja, C-817/18 P, EU:C:2020:637, pkt 79, 80 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 20 czerwca 2019 r., a&o hostel and hotel Berlin/Komisja, T-578/17, niepublikowany, EU:T:2019:437, pkt 58 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 116 W orzecznictwie wyjaśniono bowiem jeszcze w tym względzie, że zgodność z prawem takiej decyzji należy oceniać w świetle informacji, którymi Komisja mogła dysponować w momencie jej wydania, przy założeniu, że informacjami, którymi Komisja „mogła dysponować”, są informacje, które wydawały się istotne dla dokonania oceny i których przedstawienia mogła ona domagać się na etapie badania wstępnego (zob. podobnie wyrok z dnia 20 września 2017 r., Komisja/Frucona Košice, C-300/16 P, EU:C:2017:706, pkt 70, 71).
- 117 Dowód na istnienie poważnych trudności lub wątpliwości spoczywa na stronie skarżącej; może go ona dostarczyć na podstawie zbioru zgodnych poszlak, w szczególności poprzez podniesienie i wykazanie niewystarczającego lub niekompletnego charakteru badania przeprowadzonego przez Komisję w toku wstępnego postępowania wyjaśniającego (zob. podobnie wyroki: z dnia 3 września 2020 r., Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland i in./Komisja, C-817/18 P, EU:C:2020:637, pkt 82 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 20 czerwca 2019 r., a&o hostel and hotel Berlin/Komisja, T-578/17, niepublikowany, EU:T:2019:437, pkt 59, 60 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 118 W świetle pojęć wątpliwości lub poważnych trudności w rozumieniu orzecznictwa, o którym mowa w pkt 112–116 powyżej, należy zbadać łącznie zarzuty od trzeciego do piątego w zakresie, w jakim zmierzają one do podważenia drugiej zaskarżonej decyzji ze względu na nieudzielenie w niej wystarczającej odpowiedzi na złożone przez skarżącą skargi do Komisji, mimo że w skargach tych podniesiono, że orzeczenie sądu arbitrażowego – w zakresie, w jakim ustalało sporną taryfę – przyznawało interwenientowi korzyść nieodpowiadającą warunkom rynkowym, a także ze względu na odmowę wszczęcia, pomimo tego, formalnego postępowania wyjaśniającego.

b) W przedmiocie zarzutów od trzeciego do piątego

1) Przypomnienie istotnych argumentów stron w ramach zarzutu trzeciego

- 119 Na poparcie zarzutu trzeciego, opartego na niewystarczającym i wewnętrznie sprzecznym uzasadnieniu, a także na naruszeniu obowiązku zbadania istotnych okoliczności faktycznych i prawnych, skarżąca podnosi zasadniczo, że w pkt 48 drugiej zaskarżonej decyzji Komisja błędnie zinterpretowała treść drugiej skargi złożonej do Komisji, która nie dotyczyła kwestii, czy decyzja skarżącej o poddaniu się arbitrażowi stanowiła pomoc państwa, lecz kwestii, czy pomoc taką stanowiła sporna taryfa nałożona w orzeczeniu sądu arbitrażowego. Otóż wobec braku wystarczającego uzasadnienia oceny istotnych okoliczności prawnych i faktycznych oraz powodów zmiany podejścia Komisji w porównaniu z podejściem przyjętym w decyzji 2010/460/WE z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie pomocy państwa C 38/A/04

(ex NN 58/04) i C 36/B/06 (ex NN 38/06) przyznanej przez Włochy na rzecz Alcoa Trasformazioni [notyfikowanej jako dokument nr C(2009) 8112] (Dz.U. 2010, L 227, s. 62, zwanej dalej „decyzją w sprawie Alcoa”), druga zaskarżona decyzja jest niewystarczająco uzasadniona i wewnętrznie sprzeczna. Zdaniem skarżącej Komisja, która nie sprawdziła zasadności metody obliczenia i wysokości spornej taryfy i poprzestała na stwierdzeniu, że skarżąca działała jak rozważny inwestor prywatny, mając na względzie parametry, które skłoniły skarżącą do poddania się arbitrażowi, odeszła zasadniczo od swojego podejścia przyjętego w motywie 154 decyzji w sprawie Alcoa, nie podając jednak konkretnych powodów tej zmiany.

120 Zdaniem skarżącej w pkt 43 drugiej zaskarżonej decyzji błędnie wskazano, że klauzula arbitrażowa, na podstawie której sąd arbitrażowy miał dokonać „aktualizacji” i „dostosowania” projektu umowy o dostawę energii elektrycznej i w ten sposób ustalić obowiązujące warunki taryfowe, ustanawiała „jasne i obiektywne parametry”, gdy tymczasem wystarczające uzasadnienie wymagałoby starannej i poważnej oceny tych parametrów. Skarżąca zauważa, że w pkt 42 wspomnianej decyzji ograniczono się do odesłania do „podstawowych zasad kalkulacji taryf opłat dla odbiorców energii elektrycznej wysokiego napięcia” oraz do faktu, że zgodnie z klauzulą arbitrażową orzeczenie sądu arbitrażowego powinno gwarantować, by warunki taryfowe nie tylko odpowiadały specyfice zużycia energii przez interwenienta, lecz pokrywały również „co najmniej” jej koszty. Skarżąca kwestionuje „jasny i obiektywny” charakter tych parametrów, biorąc pod uwagę w szczególności konieczność określenia warunków taryfowych za pomocą obliczenia arytmetycznego i niejasne wyrażenie „co najmniej”. Nawet gdyby interpretacja tych kryteriów nie była niejednoznaczna, sposób, w jaki należy je łączyć, pozostaje całkowicie niejasny i subiektywny. Ponadto skarżąca podkreśla, że w klauzuli arbitrażowej ona i interwenient nie byli zgodni w kwestii, czy sąd arbitrażowy powinien uwzględnić orzeczenie nr 8/2010 i „zaktualizować”, „dostosować” lub „ustanowić” warunki taryfowe na okres przed 6 czerwca 2011 r. lub na okres po tej dacie. A zatem, nie mając bynajmniej do dyspozycji „jasnych i obiektywnych parametrów”, sąd arbitrażowy oparł się na tekstach, których interpretacja pozostawiała znaczną niepewność i zakres uznania. Tymczasem Komisja nie przeprowadziła starannej analizy tych parametrów ani nie wyjaśniła w wystarczający sposób swojej analizy, zgodnie z którą były one „jasne i obiektywne”. Tym bardziej nie jest wystarczająco uzasadnione twierdzenie, że wspomniane „jasne i obiektywne parametry [...] ograniczały zakres uznania pozostawiony sądowi arbitrażowemu” (pkt 39 i 42 drugiej zaskarżonej decyzji). Komisja ani nie sprecyzowała, czy to „ograniczenie” było bezpośrednią konsekwencją tych parametrów, czy też parametry te wykluczały istnienie zakresu uznania po stronie sądu arbitrażowego, ani też w jaki sposób ten zakres uznania został ograniczony.

121 Zdaniem skarżącej twierdzenie przedstawione w pkt 45 drugiej zaskarżonej decyzji, zgodnie z którym sporna taryfa stanowi „logiczną konsekwencję” omawianych parametrów, jest całkowicie pozbawione uzasadnienia. Skarżąca wskazuje, że takie twierdzenie jest w szczególności niezgodne z analizą, zgodnie z którą skarżąca, poddając się arbitrażowi, działała jak rozważny inwestor prywatny. Uważa ona, że decyzji o odwołaniu się do arbitrażu nie można uznać za rozważną, jeśli wynik tego arbitrażu można z góry przewidzieć jako niekorzystny dla podmiotu, który tę decyzję podjął, w tym przypadku w postaci ustalenia taryfy niepokrywającej jego kosztów. Druga zaskarżona decyzja zawiera zatem wyraźną wewnętrzną sprzeczność uzasadnienia, co sprawia, że tym bardziej jest konieczne, aby Komisja merytorycznie zbadała kwestię, czy sporna taryfa stanowi pomoc państwa.

122 Komisja, popierana przez interwenienta, odpowiada, że większość argumentów skarżącej zmierza do podważenia zasadności rozumowania zawartego w drugiej zaskarżonej decyzji, a zatem są one bezskuteczne i należy je oddalić. Zdaniem Komisji skarżąca błędnie interpretuje decyzję w sprawie

Alcoa, w której Komisja nie przyjęła metody „średniej ważonej ceny” jako ogólnie stosowanej metody określania ceny rynkowej za dostawy energii elektrycznej. Komisja utrzymuje, że nawet jeśli nie była zobowiązana do tego, by rozumowanie przedstawione w pkt 23–49 drugiej zaskarżonej decyzji było zgodne z rozumowaniem przyjętym w decyzji w sprawie Alcoa, w niniejszym przypadku tak jest. Argumentacja skarżącej zmierzająca do podważenia w szczególności jasnego i obiektywnego charakteru rozpatrywanych parametrów nie dotyczy braku uzasadnienia, lecz jest wyrazem braku akceptacji przez skarżącą uzasadnienia drugiej zaskarżonej decyzji. W każdym wypadku uzasadnienie tej ostatniej decyzji umożliwiło skarżącej zakwestionowanie jej zasadności, a Sądowi przeprowadzenie kontroli. W pkt 26–38 tej decyzji zostały bowiem obszernie przedstawione powody, dla których decyzja skarżącej o odwołaniu się do arbitrażu była racjonalna z punktu widzenia inwestora prywatnego.

2) Przypomnienie istotnych argumentów stron w ramach zarzutu czwartego oraz części pierwszej i drugiej zarzutu piątego

- 123 W zarzucie czwartym skarżąca zarzuca Komisji, że stwierdzając, iż sporna taryfa ustalona w orzeczeniu sądu arbitrażowego była „logiczną konsekwencją prawidłowo określonych w klauzuli arbitrażowej parametrów”, naruszyła ona prawo przy interpretacji i stosowaniu kryterium rozsądnego inwestora prywatnego, art. 107 ust. 1 TFUE i art. 108 ust. 2 TFUE oraz popełniła oczywiste błędy w ocenie okoliczności faktycznych.
- 124 W opinii skarżącej zasadniczo ani pkt 42 drugiej zaskarżonej decyzji, ani klauzula arbitrażowa, ani decyzje RAE nr 692/2011 i nr 798/2011 nie precyzują „jasnych i obiektywnych parametrów” ograniczających zakres uznania arbitrów lub danych pozwalających bądź to na określenie specyfiki zużycia energii przez interwenienta, w tym sposobu obliczania ponoszonych przez niego kosztów zaopatrzenia związanych z tą specyfiką, bądź to kosztów i godzin obowiązywania wysokich i niskich cen, a tym bardziej obliczenia wszystkich elementów składających się na całkowite rzeczywiste koszty, które ponosi w ramach tego zaopatrzenia, aby móc stwierdzić, że sporna taryfa była „logiczną konsekwencją” tej specyfiki. Podnosi ona w szczególności, że Komisja nie wyjaśniła powodów, dla których taryfa ta mogłaby wynikać z „podstawowych zasad kalkulacji taryf opłat”, podczas gdy metoda i dane wykorzystane do jej obliczenia wykraczają poza ramy decyzji nr 692/2011, która uwzględnia jedynie koszty produkcji energii elektrycznej pochodzącej z węgla brunatnego, obliczone w sposób błędny, bez uwzględnienia kosztów wynikających z nabycia energii elektrycznej na obligatoryjnym rynku hurtowym. Skarżąca wyjaśnia, że przedstawiła Komisji kalkulację taryfy wynikającą z jej rzeczywistych kosztów, a mianowicie 72,42 EUR/MWh, 80,55 EUR/MWh i 77,33 EUR/MWh, odpowiednio, w latach 2011, 2012 i 2013. Podobnie w odniesieniu do tych lat kalkulacja dokonana zgodnie z metodą przyjętą przez większość głosów w ramach sądu arbitrażowego, a mianowicie na podstawie kosztów produkcji w oparciu o węgiel brunatny (odpowiednio 62,06 EUR/MWh, 61,74 EUR/MWh i 71,37 EUR/MWh) lub zgodnie z metodą średniej ważonej ceny wynikającej z obligatoryjnego rynku hurtowego (odpowiednio 69,10 EUR/MWh, 72,77 EUR/MWh i 75,13 EUR/MWh), którą skarżąca uważa za najwłaściwszą, skutkowałaby znacznie wyższymi taryfami, gdyby wykorzystane zostały prawidłowe informacje dotyczące jej kosztów.
- 125 Skarżąca wnosi z powyższego, że Komisja naruszyła prawo i dopuściła się oczywistego błędu w ocenie, a zatem przeprowadzając swoją analizę, powinna była napotkać poważne trudności i wszcząć formalne postępowanie wyjaśniające na podstawie art. 108 ust. 2 TFUE.

- 126 W ramach części pierwszej i drugiej zarzutu piątego skarżąca zarzuca zasadniczo Komisji, że naruszyła ona kryterium inwestora prywatnego, nie wstępując w miejsce sądu arbitrażowego i nie przeprowadzając złożonych ocen ekonomicznych do celów zastosowania tego kryterium oraz sprawdzenia, czy sporna taryfa odpowiadała normalnym warunkom rynkowym.
- 127 Zdaniem skarżącej Komisja dopuściła się „oczywistego” naruszenia prawa przy interpretacji i stosowaniu art. 107 i 108 TFUE, uznając, że nie jest zobowiązana do dokonania złożonych ocen ekonomicznych w celu ustalenia, czy sporna taryfa wiązała się z przyznaniem pomocy państwa. Uważa ona, że Komisja niesłusznie uznała, iż nie jest zobowiązana do sprawdzenia, czy wspomniana taryfa była „zgodna z warunkami rynkowymi”, a w szczególności czy pokrywała koszty skarżącej, oraz że do celów tej oceny nie mogła ona zastąpić sądu arbitrażowego.
- 128 Komisja dopuściła się w istocie „oczywistego” naruszenia prawa poprzez uznanie, że nie mogła „zastąpić a posteriori”, podobnie jak sąd ostatniej instancji, oceny sądu arbitrażowego w kwestii kalkulacji spornej taryfy. W drugiej zaskarżonej decyzji Komisja przyznała, że sąd arbitrażowy jest organem sądowym, nie powtarzając jednak błędnego stwierdzenia zawartego w spornym piśmie, zgodnie z którym orzeczenia sądu arbitrażowego nie można przypisać państwu greckiemu. Ocenę tę potwierdza między innymi fakt, że sąd arbitrażowy przy RAE, zgodnie z art. 37 ustawy nr 4001/2011, należy zakwalifikować jako sąd państwowy w rozumieniu art. 267 TFUE. Błąd ten jest tym bardziej oczywisty w świetle innych możliwych środków prawnych, to znaczy albo odwołania się do sądów powszechnych, albo próby zawarcia ugody. Skarżąca uważa bowiem, że w każdym z tych przypadków Komisja nie mogłaby ograniczyć się do zbadania, czy wybierając jeden z tych środków, skarżąca działała jako inwestor prywatny, lecz powinna by zbadać wynik wybranego postępowania. W związku z tym skarżąca sądzi, że Komisja powinna była również mieć poważne trudności z ustaleniem, czy sporna taryfa pokrywała przynajmniej jej koszty i czy była zgodna z warunkami rynkowymi.
- 129 Odnośnie do zarzutu czwartego Komisja, popierana przez interwenienta, odpowiada zasadniczo, że słusznie uznała, iż klauzula arbitrażowa zawierała jasne i obiektywne parametry (pkt 20–22 i 42 drugiej zaskarżonej decyzji). Komisja zaprzecza, by kryterium rozsądnego inwestora prywatnego mogło być spełnione jedynie wówczas, gdy parametry klauzuli arbitrażowej zostają uściśnione do tego stopnia, że adekwatna taryfa wynika z nich automatycznie. Gdyby tak było, skarżąca i interwenient nie mieliby żadnego powodu, aby odwoływać się do arbitrażu, ale byłiby w stanie bezpośrednio uzgodnić wspomnianą taryfę. Ponadto jest całkowicie logiczne i przewidywalne, że kwestie poddane arbitrażowi podlegają różnym interpretacjom. W drugiej zaskarżonej decyzji słusznie zatem stwierdzono, że w klauzuli arbitrażowej skarżąca zaakceptowała jasne i obiektywne parametry mające na celu ustalenie należytej taryfy w taki sam sposób, jak uczyniłby to inwestor prywatny, oraz że parametry te miały logiczną konsekwencję w postaci ustalenia spornej taryfy orzeczeniem sądu arbitrażowego. Mając na uwadze długotrwały spór między skarżącą a interwenientem, który doprowadził do arbitrażu w oparciu o te parametry, Komisja uważa zatem, że powinna była ocenić, czy skarżąca działała jak rozsądny inwestor prywatny, a nawet jak sprzedawca lub prywatny wierzyciel (pkt 34 i 36–38 drugiej zaskarżonej decyzji), aby dojść do wniosku, że interwenient nie odniósł korzyści ze względu na zgodność spornej taryfy z normalnymi warunkami rynkowymi.
- 130 Skarżąca ogranicza się do żądania od Komisji ponownej kalkulacji spornej taryfy na podstawie informacji i metod, które sama uznaje za prawidłowe, co uczyniłoby kryterium inwestora prywatnego bezprzedmiotowym. Tymczasem ze względu na to, że skarżąca dobrowolnie zaakceptowała, podobnie jak inwestor prywatny, poddanie się arbitrażowi i podpisała klauzulę arbitrażową zawierającą rozpatrywane parametry, wyniku tego arbitrażu w postaci spornej taryfy

nie można uznać za inny niż zgodny z warunkami rynkowymi, ponieważ wynika on logicznie z parametrów klauzuli arbitrażowej. W rzeczywistości skarżąca nie domaga się zastosowania prawa w zakresie pomocy państwa, lecz ponownego zbadania sprawy wniesionej do sądu arbitrażowego, mimo że przegrała ona sprawę w taki sam sposób jak inwestor prywatny znajdujący się w analogicznej sytuacji. Komisja twierdzi zatem, że prawidłowo zastosowała kryterium rozsądnego inwestora prywatnego, art. 107 ust. 1 TFUE i art. 108 ust. 2 TFUE, stwierdzając, że wynik arbitrażu, a zatem i sporna taryfa, będące logiczną konsekwencją jasnych i obiektywnych parametrów klauzuli arbitrażowej, były zgodne z warunkami rynkowymi.

131 Interwenient wyjaśnia zasadniczo, że klauzula arbitrażowa jest wynikiem wolnej woli skarżącej wyrażonej w następstwie długich negocjacji z interwenientem; została ona zatwierdzona przez służby prawne, zarząd i walne zgromadzenie skarżącej, w związku z czym zastrzeżenia wysunięte przez skarżącą stanowią nadużycie i są sprzeczne z ogólną zasadą prawa, zgodnie z którą nikt nie może czerpać korzyści z własnego zaniechania lub bezprawnego działania (*nemo auditor propriam turpitudinem allegans*). Interwenient wskazuje, że wspomniana klauzula zawiera jasne i obiektywne parametry wyznaczające w rozsądny sposób zarówno zakres kompetencji sądu arbitrażowego, jak i wytyczne, na których powinno opierać się orzeczenie sądu arbitrażowego, oraz odwołuje się do decyzji nr 692/2011 RAE, która w sposób pełny, wyczerpujący i wiążący określa podstawowe zasady kalkulacji taryf, na którą to decyzję skarżąca nie wniosła skargi do sądów greckich. Interwenient utrzymuje, że treść tej decyzji została zatwierdzona przez Komisję i Republikę Grecką jako podstawa dla ustalania taryf stosowanych w warunkach zliberalizowanego rynku energii elektrycznej i została włączona do kodeksu w sprawie dostaw energii elektrycznej, na podstawie którego skarżąca zobowiązała się wobec EEA do prowadzenia negocjacji z interwenientem. Ponadto interwenient twierdzi, że decyzja RAE nr 798/2011 jest decyzją *ad hoc* dotyczącą projektu umowy o dostawę energii elektrycznej między skarżącą a interwenientem i zawierającą szczegółowe instrukcje odnoszące się do warunków dozwolonych w takiej umowie. Wreszcie podkreśla on, że zgodnie z decyzją nr 692/2011 skarżąca i interwenient uzgodnili, że warunki dostaw energii elektrycznej powinny odpowiadać jego profilowi zużycia energii i pokrywać co najmniej koszty skarżącej. Interwenient stwierdza na tej podstawie, że klauzula arbitrażowa była wystarczająco jasna i obiektywna, aby określić obowiązkowe parametry dla ustalenia rozsądnej ceny i warunków dostawy, których wymagałby każdy rozsądny przedsiębiorca działający jako sprzedawca lub nabywca energii elektrycznej, aby zapewnić sprawiedliwą ocenę przez sąd arbitrażowy. W szczególności skarżąca nie może twierdzić, że sporna taryfa była niższa od jej kosztów, skoro nie przedstawiła ona składników kosztów ani przed sądem arbitrażowym, ani w ramach swoich skarg do Komisji, ani w trakcie postępowania. W każdym wypadku sporna taryfa była wprawdzie niższa od tej żądanej przez skarżącą, ale była również wyższa od tej żądanej przez interwenienta, w związku z czym obie strony poniosły równe straty. Potwierdza to fakt, że w ramach umowy o dostawę podpisanej na okres rozpoczynający się w dniu 1 lipca 2016 r. skarżąca zgodziła się na taryfę jeszcze niższą niż taryfa ustalona w orzeczeniu sądu arbitrażowego, a mianowicie w wysokości 32 EUR/MWh.

132 Jeśli chodzi o części pierwszą i drugą zarzutu piątego, Komisja podnosi zasadniczo, że w drugiej zaskarżonej decyzji nie uznała, że nie była zobowiązana do dokonania złożonych ocen ekonomicznych.

133 Zdaniem Komisji regułą, zgodnie z którą powinna ona oceniać istnienie korzyści gospodarczej, jest kryterium rozsądnego inwestora prywatnego. Ponieważ skarżąca wyraziła zgodę na poddanie się arbitrażowi w taki sam sposób jak uczyniłby to inwestor prywatny w okolicznościach niniejszej sprawy, nie ma mowy o istnieniu korzyści na rzecz interwenienta. W takim przypadku – nawet gdyby zamiast skarżącej działał inwestor prywatny, wynik arbitrażu,

a mianowicie sporna taryfa, byłby taki sam dla interwenienta i zostałyby z pewnością uzyskany w normalnych warunkach rynkowych. Mając na względzie swą argumentację przywołaną w pkt 130 powyżej, Komisja uważa, że prawidłowo uznała, po pierwsze, w pkt 44 drugiej zaskarżonej decyzji, że aby dojść do wniosku, że interwenient nie uzyskał korzyści, nie było konieczne ustalenie, czy sporna taryfa była zgodna z warunkami rynkowymi, a po drugie, w pkt 45 tej decyzji, że nie było konieczne wchodzenie we wszystkie szczegóły kalkulacji wspomnianej taryfy. Zdaniem Komisji okoliczność, że skarżąca zachowała się wobec interwenienta jak inwestor prywatny, nie ma żadnego związku z kwestią, czy sąd arbitrażowy ustalił sporną taryfę na podstawie danych i metod, które skarżąca uznaje za prawidłowe, ponieważ mogła ona nie zgodzić się z orzeczeniem sądu arbitrażowego, podobnie jak każdy inny inwestor prywatny, który przegrał sprawę. Twierdzenie skarżącej, że taryfa została jej „narzucona” na podstawie wspomnianego orzeczenia, mimo że dobrowolnie podpisała ona klauzulę arbitrażową stanowiącą podstawę tej taryfy, działając jak prywatny kontrahent, jest wewnętrznie sprzeczne.

134 Komisja uważa, że zastosowanie kryterium inwestora prywatnego nie zakłada, że skarżąca decyduje się na odwołanie się do arbitrażu na podstawie wcześniejszej analizy ekonomicznej porównującej związaną z nim korzyść gospodarczą z korzyścią związaną z odwołaniem się do innych dostępnych środków prawnych w celu rozstrzygnięcia sporu. Szereg decyzji gospodarczych opiera się co do zasady na ocenach jakościowych, takich jak w niniejszym przypadku konieczność szybkiego rozstrzygnięcia sporu, a nie na ocenach ilościowych analizy ekonomicznej w zakresie przyszłej rentowności przedsiębiorstwa w następstwie wniesienia wkładu kapitałowego. Kryterium inwestora prywatnego wymaga przeprowadzenia takiej wcześniejszej analizy jedynie w odniesieniu do transakcji i operacji, dla których realizacji rozważni inwestorzy prywatni zwykle jej żądają, co nie ma miejsca w przypadku odwołania się do arbitrażu, tak jak w niniejszej sprawie.

135 Zdaniem Komisji z uwagi na spełnienie kryterium inwestora prywatnego, a tym samym brak korzyści na rzecz interwenienta, Komisja nie miała żadnego powodu, aby zastępować a posteriori sąd arbitrażowy. Komisja uważa natomiast, że jeżeli orzeczenie sądu arbitrażowego lub państwowego sądu powszechnego implikuje przyznanie pomocy państwa, jest ona uprawniona do wydania negatywnej decyzji, która ma pierwszeństwo przed takim orzeczeniem. Ponadto argumentacja skarżącej dotycząca statusu sądu arbitrażowego jako instancji sądowniczej i możliwości przypisania orzeczenia sądu arbitrażowego państwu greckiemu jest pozbawiona znaczenia dla sprawy, ponieważ druga zaskarżona decyzja opiera się wyłącznie na braku korzyści. W każdym wypadku kwestia, czy sąd arbitrażowy można uznać za sąd państwowy w rozumieniu art. 267 TFUE, nie ma żadnego związku z istnieniem takiej korzyści.

136 Zdaniem Komisji zastrzeżenia, w ramach których zarzucono jej, że nie zbadała obowiązujących ram prawnych, organizacji i funkcjonowania rynku, znaczenia profilu zużycia energii przez interwenienta, składników kosztów spółki DEI oraz metodologii użytej do ich ustalenia, a także zastrzeżenie, że sąd arbitrażowy błędnie obliczył sporną taryfę, są skierowane wyłącznie przeciwko orzeczeniu sądu arbitrażowego, nie wskazują jednak, że skarżąca nie działała jak inwestor prywatny. Jednak druga zaskarżona decyzja, aby stwierdzić brak korzyści, jest oparta na zastosowaniu kryterium inwestora prywatnego. W każdym wypadku decyzja ta odzwierciedla analizę istotnych w tym względzie elementów, uwzględniając, tytułem przykładu, po pierwsze, ramy regulacyjne rynku energii elektrycznej w Grecji (pkt 18, 20, 21, 29, 33, 37, 40 i 41 oraz przypisy 5, 6 i 13–18), po drugie, profil zużycia energii przez interwenienta (pkt 31 i przypis 3), po trzecie, specyfikę skarżącej jako producenta i dostawcy energii elektrycznej (pkt 30 i przypis 7), a po czwarte, ogólne okoliczności sporu między skarżącą a interwenientem (sekcje 2.1, 2.2 oraz

pkt 34–38 i 42). Tymczasem skarżąca nie zakwestionowała oceny tych parametrów w ramach zastosowania kryterium inwestora prywatnego, lecz zakwestionowała jedynie sporną taryfę. Komisja uważa w związku z tym, że zbadała wynik arbitrażu pod kątem wszystkich okoliczności sprawy.

137 Interwenient kwestionuje próbę przekształcenia Komisji i Sądu w organy kontroli orzeczenia sądu arbitrażowego. Skarżąca nie wykazała, że nie zachowywała się jak inwestor prywatny, ani wtedy, gdy postanowiła poddać się arbitrażowi zgodnie z warunkami klauzuli arbitrażowej, jak i w toku postępowania arbitrażowego. Ponadto we wspomnianym orzeczeniu taryfa została ustalona w wysokości znacznie wyższej od wysokości, jaką interwenient uznaje za uczciwą i sprawiedliwą. Ponieważ jednak zgodnie z prawem greckim orzeczenie sądu arbitrażowego uznaje się za równoważne orzeczeniu sądowemu i jest ono wykonalne, interwenient zrezygnował z zakwestionowania go przed właściwymi sądami.

3) Ocena Sądu

i) Przypomnienie istotnych rozważań przedstawionych w drugiej zaskarżonej decyzji

138 Jeśli chodzi o zastosowanie zasady prywatnego podmiotu gospodarczego (zob. wyrok z dnia 6 marca 2018 r., Komisja/FIH Holding i FIH Erhvervsbank, C-579/16 P, EU:C:2018:159, pkt 45 i przytoczone tam orzecznictwo) oraz istnienie korzyści, która jest przedmiotem zarzutów trzeciego, czwartego i piątego, z pkt 37–48 drugiej zaskarżonej decyzji wynika, że Komisja uznała, iż z uwagi na okoliczności leżące u podstaw sporu między skarżącą a interwenientem, jego długi czas trwania oraz brak prawdopodobieństwa, że skarżąca wygra sprawę przed sądami powszechnymi w akceptowalnym terminie, rozważny podmiot działający w warunkach gospodarki rynkowej będący w sytuacji spółki DEI wybrałby arbitraż w celu odzyskania przynajmniej części niespłaconego długu i zaakceptowałby ustalenie obowiązującej taryfy przez sąd arbitrażowy złożony z biegłych, których zakres uznania jest ograniczony parametrami porównywalnymi z parametrami zawartymi w klauzuli arbitrażowej (pkt 37–39 wspomnianej decyzji).

139 W tym względzie Komisja podkreśliła fachowość i niezależność biegłych (pkt 40 i 41 drugiej zaskarżonej decyzji), jak również jasne i obiektywne, z góry określone parametry regulujące określenie spornej taryfy i ograniczające zakres uznania arbitrów, to znaczy zasady kalkulacji taryf opłat mające zastosowanie do odbiorców energii elektrycznej wysokiego napięcia na greckim rynku energii elektrycznej, na których RAE oparłoby się również, gdyby musiało ustalać taryfy za dostawę energii elektrycznej w drodze rozporządzenia, a także konieczność uwzględnienia profilu zużycia energii przez interwenienta oraz struktury kosztów skarżącej (pkt 42 wspomnianej decyzji).

140 Komisja wywnioskowała z tego zasadniczo, że rozważny inwestor prywatny znajdujący się w sytuacji skarżącej zgodziłby się na tego rodzaju klauzulę arbitrażową, wobec czego kryteria rzeczowej klauzuli odpowiadały warunkom rynkowym i nie mogły skutkować przyznaniem korzyści interwenientowi (pkt 43 drugiej zaskarżonej decyzji).

141 W pkt 44–48 drugiej zaskarżonej decyzji Komisja wyjaśniła, że w tych okolicznościach nie było konieczne ustalenie, czy dokładna kwota spornej taryfy wynikająca z orzeczenia sądu arbitrażowego była zgodna z warunkami rynkowymi. Wynik arbitrażu jest bowiem zgodny z kryterium inwestora prywatnego wówczas, gdy parametry uzgodnione w celu ustalenia taryfy

zostały zdeterminowane na podstawie obiektywnych kryteriów rynkowych, wobec czego taki inwestor zgodziłby się na poddanie arbitrażowi w okolicznościach niniejszej sprawy. Podobnie nie jest również konieczne dokonywanie złożonych ocen ekonomicznych odnoszących się do dokładnej kalkulacji spornej taryfy w miejsce sądu arbitrażowego, ponieważ taryfa ta jest zgodna z warunkami rynkowymi jako logiczna konsekwencja parametrów z góry określonych w klauzuli arbitrażowej. W tym względzie Komisja przypomniała, że skarżąca podpisała tę klauzulę bez kwestionowania wspomnianych parametrów jako sprzecznych z warunkami rynkowymi. Ponadto należy wziąć pod uwagę fakt, że rozważny inwestor prywatny nie jest w stanie wpłynąć na wynik postępowania arbitrażowego prowadzonego na podstawie takich parametrów, poza możliwością zakwestionowania rzeczonego orzeczenia przed sądem powszechnym. Co więcej, sporna taryfa jest nadal wyższa od średnich taryf za energię elektryczną stosowanych w Europie w 2013 r. wobec przedsiębiorstw metalurgicznych.

142 W świetle zarzutów trzeciego i czwartego oraz części pierwszej i drugiej zarzutu piątego należy ocenić, po pierwsze, czy Komisja zasadnie ograniczyła się do zastosowania zasady prywatnego podmiotu gospodarczego w odniesieniu do decyzji skarżącej o poddaniu się arbitrażowi poprzez podpisanie klauzuli arbitrażowej, a po drugie, czy zasadnie zrezygnowała ze sprawdzenia, czy orzeczenie sądu arbitrażowego ustalające sporną taryfę wiązało się z przyznaniem interwenientowi korzyści, która nie odpowiada normalnym warunkom rynkowym, nie żywiąc przy tym poważnych wątpliwości lub trudności w ocenie istnienia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. W tym celu należy najpierw przypomnieć, w jaki sposób podzielone są w tym zakresie uprawnienia i obowiązki pomiędzy Komisję i sądy krajowe, przy uwzględnieniu ewentualnej konieczności utożsamienia sądu arbitrażowego z takim sądem krajowym.

ii) W przedmiocie podziału uprawnień i obowiązków pomiędzy Komisję i sądy krajowe

143 Wprowadzenie w życie systemu kontroli pomocy państwa spoczywa, po pierwsze, na Komisji, a po drugie, na sądach krajowych, które pełnią uzupełniające się, lecz odmienne role. O ile sądy krajowe nie są właściwe, by orzekać w przedmiocie zgodności pomocy państwa z rynkiem wewnętrznym, ponieważ kontrola ta należy do wyłącznej kompetencji Komisji, o tyle czuwają one nad ochroną, do czasu wydania przez Komisję końcowej decyzji, praw jednostek w przypadku naruszenia obowiązku uprzedniego zgłoszenia Komisji przewidzianego w art. 108 ust. 3 TFUE. Sądy krajowe mogą w tym celu rozpatrywać spory, w ramach których będą zobowiązane do dokonania wykładni i stosowania pojęcia „pomocy państwa”, o którym mowa w art. 107 ust. 1 TFUE, w szczególności w celu ustalenia, czy środek wprowadzony z pominięciem postępowania w sprawie uprzedniej kontroli przewidzianego w art. 108 ust. 3 TFUE powinien być przedmiotem tego postępowania, czy też nie (zob. podobnie wyroki: z dnia 15 września 2016 r., PGE, C-574/14, EU:C:2016:686, pkt 30–32; z dnia 26 października 2016 r., DEI i Komisja/Alouminion tis Ellados, C-590/14 P, EU:C:2016:797, pkt 95–98 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 23 stycznia 2019 r., Fallimento Traghetti del Mediterraneo, C-387/17, EU:C:2019:51, pkt 54, 55 i przytoczone tam orzecznictwo).

144 Jeżeli sądy krajowe dojdą do wniosku, że rozpatrywany środek rzeczywiście należało zgłosić Komisji, powinny one zbadać, czy dane państwo członkowskie wywiązało się z tego obowiązku, a jeśli tak nie jest – uznać ten środek za niezgodny z prawem. Do sądów tych należy bowiem, zgodnie z ich prawem krajowym, wyciągnięcie wszystkich konsekwencji z naruszenia art. 108 ust. 3 TFUE, zarówno w odniesieniu do ważności aktów wykonawczych dla środków pomocowych, jak i w odniesieniu do ewentualnego zwrotu wsparcia finansowego przyznanego

z naruszeniem tego postanowienia (zob. podobnie wyrok z dnia 26 października 2016 r., DEI i Komisja/Alouminion tis Ellados, C-590/14 P, EU:C:2016:797, pkt 99, 100 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 145 Ponadto stosowanie reguł w dziedzinie pomocy państwa oparte jest na obowiązku lojalnej współpracy między sądami krajowymi z jednej strony a Komisją i sądami Unii z drugiej strony, w ramach której każdy z tych organów wykonuje funkcje powierzone mu przez traktat FUE. W ramach tej współpracy sądy krajowe powinny zastosować wszelkie właściwe środki ogólne lub szczególne w celu zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z prawa Unii i powstrzymać się od podejmowania wszelkich działań mogących zagrozić realizacji celów traktatu, jak wynika z art. 4 ust. 3 TUE. Sądy krajowe powinny zatem w szczególności powstrzymać się od wydawania rozstrzygnięć naruszających decyzję Komisji (zob. podobnie wyroki: z dnia 15 września 2016 r., PGE, C-574/14, EU:C:2016:686, pkt 33; z dnia 26 października 2016 r., DEI i Komisja/Alouminion tis Ellados, C-590/14 P, EU:C:2016:797, pkt 105 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 146 Wynika z tego, że na podstawie bezpośredniej skuteczności art. 108 ust. 3 zdanie trzecie TFUE w związku z pojęciem pomocy w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE sądy krajowe pełnią, obok Komisji działającej pod kontrolą sądu Unii, rolę uzupełniającą w celu skutecznego wprowadzania w życie prawa w zakresie pomocy państwa, w szczególności poprzez zapewnienie przestrzegania tego prawa przez władze krajowe.
- 147 Z kolei sądy krajowe mogą same nie wywiązywać się z obowiązków ciążących na nich na podstawie art. 107 ust. 1 i art. 108 ust. 3 TFUE i w ten sposób umożliwiać lub utrzymywać przyznanie pomocy bezprawnie lub stać się instrumentem służącym temu celowi. I tak Trybunał uznał, że sąd krajowy orzekający w przedmiocie środków tymczasowych może naruszyć obowiązek zgłoszenia i zakaz wprowadzenia w życie pomocy na podstawie art. 108 ust. 3 zdanie trzecie TFUE poprzez zawieszenie tymczasowo i ex nunc skutków rozwiązania długoterminowej umowy o dostawę energii elektrycznej po preferencyjnej taryfie (zob. podobnie wyrok z dnia 26 października 2016 r., DEI i Komisja/Alouminion tis Ellados, C-590/14 P, EU:C:2016:797, pkt 107, 108). Podobnie jeżeli sąd krajowy utrzymuje przyznanie pomocy bezprawnie, a nawet umożliwia jej wykonanie bez względu na istnienie ostatecznej decyzji Komisji uznającej tę pomoc za niezgodną z rynkiem wewnętrznym, należy odstąpić na podstawie zasady pierwszeństwa od stosowania normy wprowadzającej zasadę powagi rzeczy osądzonej danego orzeczenia sądowego (zob. podobnie wyroki: z dnia 18 lipca 2007 r., Lucchini, C-119/05, EU:C:2007:434, pkt 61–63; z dnia 11 listopada 2015 r., Klausner Holz Niedersachsen, C-505/14, EU:C:2015:742, pkt 41–45; z dnia 4 marca 2020 r., Buonotourist/Komisja, C-586/18 P, EU:C:2020:152, pkt 94, 95).
- 148 Trybunał wyjaśnił w tym względzie, że w sytuacji, w której sąd krajowy wydał orzeczenie dotyczące środka państwowego przed wydaniem decyzji przez Komisję, okoliczność ta nie może stanowić przeszkody w wykonywaniu przez Komisję wyłącznej kompetencji powierzonej jej przez traktat FUE w zakresie oceny zgodności środków pomocy z rynkiem wewnętrznym. Wykonywanie takiej kompetencji oznacza, że Komisja może zbadać na podstawie art. 108 TFUE, czy środek stanowi pomoc państwa, którą powinno się jej zgłosić zgodnie z ust. 3 tego artykułu, w sytuacji gdy władze państwa członkowskiego uznały, że środek ten nie spełnia przesłanek określonych w art. 107 ust. 1 TFUE, także wówczas, gdy władze te zastosowały się w tym względzie do oceny sądu krajowego (zob. podobnie wyrok z dnia 4 marca 2020 r., Buonotourist/Komisja, C-586/18 P, EU:C:2020:152, pkt 92, 93).

149 W świetle tych wypracowanych w orzecznictwie zasad należy zbadać, czy sąd arbitrażowy należy uznać za organ równoznaczny z greckim sądem powszechnym, którego ocena powinna być zostać zweryfikowana przez Komisję w celu wykluczenia wszelkich wątpliwości lub poważnych trudności w kwestii, czy sporna taryfa wiązała się z korzyścią w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

iii) W przedmiocie istnienia korzyści gospodarczej na rzecz interwenienta

– W przedmiocie państwowego charakteru sądu arbitrażowego

150 Należy stwierdzić, że sytuacja opisana w pkt 148 powyżej odpowiada sytuacji w niniejszej sprawie, z wyjątkiem faktu, że orzeczenie sądu arbitrażowego jest decyzją podjętą przez sąd arbitrażowy, a nie przez państwowy sąd powszechny.

151 Z jednej strony bowiem w niniejszej sprawie w orzeczeniu tym sąd arbitrażowy wydał prawnie wiążącą decyzję w sprawie ustalenia spornej taryfy, która mogła przysporzyć korzyści interwenientowi, w przypadku gdyby nie odpowiadała ona normalnym warunkom rynkowym, a tym samym stanowić pomoc państwa niezgłoszoną przez Republikę Grecką na podstawie art. 108 ust. 3 TFUE. Z drugiej strony informacje dostarczone przez skarżącą, które nie zostały zakwestionowane przez Komisję, a jedynie – w sposób mało konkretny – przez interwenienta, wskazują na to, że specyfika sądu arbitrażowego ustanowionego przy RAE na podstawie art. 37 ustawy nr 4001/2011, toczącego się przed nim postępowania arbitrażowego, a także jego orzeczeń wykazuje podobieństwo do specyfiki powszechnych sądów greckich, do toczących się przed nimi sporów oraz do ich orzeczeń.

152 Wynika to w szczególności z podanych niżej kryteriów.

153 Po pierwsze, ustanowione na podstawie art. 37 ustawy nr 4001/2011 sądy arbitrażowe sprawują funkcję sądowniczą identyczną z funkcją sądów powszechnych, a nawet zastępują te sądy w zakresie, w jakim wszczęcie postępowania arbitrażowego pozbawia je ich jurysdykcji.

154 Po drugie, sędziowie, wybierani z listy sporządzonej decyzją prezesa RAE, muszą wykazać swoją niezawisłość i bezstronność zanim zostaną wyznaczeni (art. 37 ust. 4 ustawy nr 4001/2011 i art. 6 ust. 1 i 2 regulaminu arbitrażowego RAE).

155 Po trzecie, postępowania przed sądami arbitrażowymi regulują między innymi przepisy Kodikas politikis dikonomias (greckiego kodeksu postępowania cywilnego) oraz uzupełniająco regulamin arbitrażowy RAE (decyzja RAE nr 261/2012, część I, preambuła).

156 Po czwarte, orzeczenia sądów arbitrażowych są prawnie wiążące i mają powagę rzeczy osądzonej (art. 14 ust. 8 regulaminu arbitrażowego RAE) oraz status tytułów wykonawczych zgodnie z odpowiednimi przepisami greckiego kodeksu postępowania cywilnego (zob. w szczególności art. 896 i 904).

157 Po piąte, orzeczenia sądów arbitrażowych mogą być zaskarżane do sądów powszechnych, o czym świadczy skarga wniesiona przez skarżącą na orzeczenie sądu arbitrażowego do Efeteio Athinon (sądu apelacyjnego w Atenach) (zob. pkt 12 powyżej).

158 Z powyższego wynika, że skarżąca wykazała w sposób wystarczający pod względem prawnym, że sądy arbitrażowe ustanowione i działające zgodnie z art. 37 ustawy nr 4001/2011 stanowią integralną część systemu sądowniczego państwa greckiego. W istocie nawet w wyniku wyraźnego

i precyzyjnego pytania Sądu w tym względzie na rozprawie Komisja nie wypowiedziała się w kwestii, czy ze względu na te cechy sąd arbitrażowy można traktować jak państwowy sąd powszechny, lecz ograniczyła się do powtórzenia, że wystarczające było wydanie przez nią rozstrzygnięcia w przedmiocie braku korzyści na rzecz interwenienta stosując do decyzji skarżącej o poddaniu się arbitrażowi zasadę prywatnego podmiotu gospodarczego, co uczyniła w drugiej zaskarżonej decyzji.

159 Jednakże, wbrew temu, co podniosła Komisja na rozprawie, ze względu na swój charakter, kontekst, w jaki wpisuje się jego działalność, cel oraz przepisy, którym podlega, sąd arbitrażowy – który orzeka na podstawie postępowania arbitrażowego przewidzianego w ustawie i ustala taryfę opłat za energię elektryczną w drodze prawnie wiążącego orzeczenia podlegającego zaskarżeniu do sądów państwowych, posiadającego powagę rzeczy osądzonej i status tytułu wykonawczego, takiego jak orzeczenie sądu arbitrażowego (zob. pkt 151–157 powyżej) – należy uznać, podobnie jak powszechny sąd grecki, za organ wykonujący uprawnienia wchodzące w zakres prerogatyw władzy publicznej.

– *W przedmiocie ciężącego na Komisji obowiązku zbadania, czy w orzeczeniu sądu arbitrażowego została przyznana korzyść*

160 Prawdą jest, że z orzecznictwa wynika, iż zasada prywatnego podmiotu gospodarczego nie może być stosowana do orzeczenia sądu arbitrażowego jako takiego, biorąc pod uwagę fakt, że sąd arbitrażowy należy traktować jak państwowy sąd powszechny (zob. podobnie wyrok z dnia 11 grudnia 2019 r., Mytilinaios Anonymos Etairia – Omilos Epicheiriseon, C-332/18 P, EU:C:2019:1065, pkt 133, 134) (zob. pkt 150–159 powyżej). Niemniej jednak w świetle swoich uprawnień i obowiązków przypomnianych w pkt 148 powyżej, aby móc wykluczyć wszelkie wątpliwości w rozumieniu art. 4 ust. 3 i 4 rozporządzenia 2015/1589, Komisja była zobowiązana do przeprowadzenia kontroli, czy niezgłoszony środek państwowy, taki jak sporna taryfa określona we wspomnianym orzeczeniu, zakwestionowany jednak przez składającego skargę do Komisji, spełniał kryteria pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, w tym kryterium korzyści, które – jak Komisja twierdzi – zostało przez nią przecież zastosowane w niniejszej sprawie.

161 Z tytułu swojej głównej i wyłącznej odpowiedzialności za zapewnienie, pod kontrolą sądu Unii, przestrzegania art. 107 TFUE oraz wykonania art. 108 TFUE, Komisja jest bowiem zobowiązana do sprawdzenia w szczególności, w razie potrzeby z pomocą biegłych, czy dany środek państwowy przysparza korzyści, która nie odpowiada normalnym warunkom rynkowym (zob. podobnie wyroki: z dnia 16 września 2004 r., Valmont/Komisja, T-274/01, EU:T:2004:266, pkt 72 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 9 grudnia 2015 r., Grecja i Ellinikos Chrysos/Komisja, T-233/11 i T-262/11, EU:T:2015:948, pkt 91; z dnia 16 marca 2016 r., Frucona Košice/Komisja, T-103/14, EU:T:2016:152, pkt 164–179).

162 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem do warunku przyznania korzyści gospodarczej zalicza się interwencje, które, niezależnie od ich formy, mogą uprzywilejowywać przedsiębiorstwa w bezpośredni lub pośredni sposób lub które winny być uznane za korzyść gospodarczą, jakiej przedsiębiorstwo będące beneficjentem nie uzyskałoby w normalnych warunkach rynkowych. Natomiast nie jest tak, jeżeli przedsiębiorstwo będące beneficjentem mogłoby uzyskać taką samą korzyść jak korzyść przysporzona mu przy użyciu zasobów państwowych w okolicznościach, które odpowiadają normalnym warunkom rynkowym (zob. podobnie wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., Club Hotel Loutraki i in./Komisja, C-131/15 P, EU:C:2016:989, pkt 70, 71 i przytoczone tam orzecznictwo).

163 Ponadto w sytuacji gdy do Komisji zwrócono się o zbadanie kwestii, czy niektóre środki mogą być uznane za pomoc państwa z powodu tego, że postępowanie organów władzy publicznej było odmienne od postępowania prywatnego sprzedawcy, Komisja musi dokonać złożonej oceny ekonomicznej. W ramach kontroli tej ostatniej sąd Unii nie może zastąpić oceny ekonomicznej dokonanej przez Komisję swoją własną oceną (zob. podobnie wyrok z dnia 24 października 2013 r., Land Burgenland i in./Komisja, C-214/12 P, C-215/12 P i C-223/12 P, EU:C:2013:682, pkt 77, 78 i przytoczone tam orzecznictwo). Ocena ta ma zastosowanie mutatis mutandis do sprzedaży energii elektrycznej przez przedsiębiorstwo kontrolowane przez państwo, takie jak skarżąca, która to sprzedaż może przynieść nabywcy korzyść gospodarczą niezgodną z normalnymi warunkami rynkowymi. Podobnie bowiem jak sprzedaż gruntów publicznych po cenie niższej od ceny rynkowej może stanowić pomoc państwa (zob. podobnie wyrok z dnia 16 lipca 2015 r., BVVG, C-39/14, EU:C:2015:470, pkt 27 i przytoczone tam orzecznictwo), tak sprzedaż energii elektrycznej przez takie przedsiębiorstwo po cenie niższej od rynkowej może przyznać nabywcy, jako beneficjentowi, korzyść powodującą w istocie uszczuplenie budżetu państwowego, które polega na rezygnacji przez państwo z różnicy między wartością rynkową tej energii a niższą ceną zapłaconą przez tego nabywcę.

– *W przedmiocie ciążącego na Komisji obowiązku dokonania złożonych ocen ekonomicznych i technicznych w celu ustalenia istnienia korzyści*

164 W świetle tych zasad wypracowanych w orzecznictwie oraz argumentów i zastrzeżeń podniesionych przez skarżącą w jej skargach do Komisji, aby móc wykluczyć wszelkie wątpliwości w rozumieniu art. 4 ust. 3 i 4 rozporządzenia 2015/1589, Komisja nie była uprawniona do odstąpienia z jednej strony od kontroli, czy orzeczenie sądu arbitrażowego wiązało się z przyznaniem korzyści (zob. pkt 160–163 powyżej), a z drugiej strony od przeprowadzenia w tym celu złożonych ocen ekonomicznych, w szczególności w odniesieniu do zgodności spornej taryfy z normalnymi warunkami rynkowymi. Ponadto Komisja nie może uchylić się od tego obowiązku kontroli z tego powodu, że po długim sporze skarżąca i interwenient uzgodnili klauzulę arbitrażową zawierającą kryteria, które miały zdeterminować ustalenie wspomnianej taryfy i w związku z tym poddali się postępowaniu arbitrażowemu, którego wynik był „logiczną konsekwencją” wspomnianego kompromisu.

165 Prawdą jest, że – jak twierdzi Komisja – w orzecznictwie nie ustanowiono ogólnego obowiązku przeprowadzania przez Komisję we wszystkich przypadkach złożonej analizy hipotetycznej ceny rynkowej, jaką beneficjent danego środka zapłaciłby w braku tego środka, w celu stwierdzenia istnienia korzyści w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. I tak w przypadku oczywistego istnienia korzyści wynikającej z mechanizmu zwrotu, za pomocą opłaty parafiskalnej, różnicy pomiędzy taryfą za energię elektryczną normalnie fakturowaną przedsiębiorstwom a przyznaną taryfą preferencyjną Trybunał wymagał wykazania istnienia szczególnych okoliczności, które czyniły taką analizę konieczną (zob. podobnie postanowienie z dnia 21 stycznia 2016 r., Alcoa Trasformazioni/Komisja, C-604/14 P, niepublikowane, EU:C:2016:54, pkt 38–40, utrzymujące w mocy wyrok z dnia 16 października 2014 r., Alcoa Trasformazioni/Komisja, T-177/10, EU:T:2014:897, pkt 82–84).

166 Należy jednak stwierdzić, że okoliczności faktyczne leżące u podstaw niniejszej sprawy nie są porównywalne z okolicznościami faktycznymi sprawy rozpatrywanej w orzeczeniu przywołanym w pkt 165 powyżej, w której istnienie korzyści nie budziło wątpliwości. W niniejszej sprawie bowiem istnienie ewentualnej korzyści związanej ze sporną taryfą nie tylko było wysoce sporne między stronami, ale również trudne do ustalenia, o czym świadczy szczegółowe i złożone uzasadnienie większości i mniejszości głosów przedstawione w orzeczeniu sądu arbitrażowego,

gdzie mniejszość głosów kwestionuje zasadność oceny większości arbitrów właśnie w odniesieniu do kwestii spornych w ramach niniejszego sporu. Komisja nie mogła zatem stwierdzić, że nie istniały żadne szczególne okoliczności w rozumieniu tego orzecznictwa, które pozwoliłyby jej odstąpić od takiej oceny istnienia korzyści, ani wykluczyć wszelkich wątpliwości w tym względzie na podstawie swojej oceny przedstawionej w pkt 43–48 drugiej zaskarżonej decyzji. W szczególności nie ma ona podstaw, by twierdzić, że kryteria klauzuli arbitrażowej, zinterpretowane w świetle niejasnych elementów wymienionych w decyzjach RAE nr 692/2011 i nr 798/2011, zdeterminowały z wystarczającą dokładnością wynik postępowania arbitrażowego, tak że należało uznać go za przewidywalną dla skarżącej „logiczną konsekwencję” wspomnianych kryteriów. Przeciwnie, sytuacja, w której Komisja miała do czynienia z drugą skargą do Komisji złożoną przez skarżącą, jest porównywalna z sytuacją wszczęcia postępowania przed zwykłym sądem cywilnym w celu uzyskania interpretacji i wyjaśnienia postanowień umowy prawa cywilnego, której zakres jest kwestionowany przez strony i w odniesieniu do której Komisja sama uważa, że posiada uprawnienia kontrolne, jak wskazują okoliczności faktyczne sprawy równoległej do niniejszego sporu, które leżą u podstaw wyroku z dnia 11 grudnia 2019 r., *Mytilinaios Anonymos Etairia – Omilos Epicheiriseon* (C-332/18 P, EU:C:2019:1065).

167 W niniejszym przypadku bowiem do starannego, wystarczającego i pełnego zbadania (zob. orzecznictwo przytoczone w pkt 116 i 117 powyżej) ewentualnego przyznania korzyści interwenientowi w orzeczeniu sądu arbitrażowego oraz dokonania w tym celu złożonych ocen ekonomicznych i technicznych przed wykluczeniem wszelkich wątpliwości lub poważnych trudności w kwestii niespełnienia przesłanek pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE powinny być skłonić Komisję szczególne okoliczności, podane niżej.

168 Po pierwsze, klauzula arbitrażowa ogranicza się do stwierdzenia, że interwenient i skarżąca „wspólnie uzgodnili, że odwołają się do arbitrażu zgodnie z art. 37 ustawy nr 4001/2011 w celu zapewnienia, by zgodnie z podstawowymi zasadami kalkulacji taryf opłat dla odbiorców energii elektrycznej wysokiego napięcia sformułowanymi przez RAE w decyzji nr 692/[2011], a także z uwzględnieniem [...] decyzji nr 798/[2011] i [...] orzeczenia nr 8/2010 sądu arbitrażowego, RAE zaktualizowało i dostosowało warunki cenowe zawarte w projekcie umowy [o dostawę energii elektrycznej] sporządzonym w dniu 5 października 2010 r. w celu wykonania umowy [ramowej] oraz sporządziło, w ramach [wspomnianych] decyzji [...], umowne warunki dostaw między stronami obowiązujące od dnia 6 czerwca 2011 r., tak aby warunki te z jednej strony odpowiadały profilowi zużycia energii [przez interwenienta], a z drugiej strony co najmniej pokrywały koszty [skarżącej]”. Jednakże wbrew temu, co twierdzi Komisja, należy stwierdzić, że w szczególności kryteria „profilu zużycia energii [przez interwenienta]” i „kosztów [skarżącej]” nie pozwalają na łatwe ustalenie na ich podstawie odpowiedniej kwoty pożądanej taryfy opłat za energię elektryczną, co znajduje potwierdzenie w szczegółowej i złożonej analizie, jaką musiał przeprowadzić w tym zakresie sąd arbitrażowy (zob. pkt 171–184 poniżej).

169 Po drugie, jeśli chodzi o metodę taryfikacji, decyzja RAE nr 692/2011 ogranicza się do stwierdzenia między innymi, że „[c]eny powinny odzwierciedlać rzeczywiste koszty zaopatrzenia w energię elektryczną [...] i pokrywać koszty produkcji wynikające z rynku hurtowego [...], koszty działań marketingowych i obsługi klientów [...] oraz rozsądny zysk”. W odniesieniu do „dużych odbiorców”, w tym „odbiorców energii elektrycznej średniego i wysokiego napięcia”, takich jak interwenient, przewidziano możliwość „oferowania zindywidualizowanych cen, dostosowanych do ich specyfiki oraz oferowanych usług, uzgodnionych między dostawcą a odbiorcą [...]”. Rozliczenie opłat za dostawę energii elektrycznej powinno w szczególności „możliwie jak najbardziej odzwierciedlać krótko- i długoterminowe koszty wynikające z kształtu krzywej obciążenia oraz wielkości zużycia energii przez poszczególne kategorie odbiorców w systemie

produkcji energii elektrycznej”. Ponadto „[c]eny proponowane dla poszczególnych kategorii odbiorców mogą być różne”, w szczególności w zależności od krzywej obciążenia i współczynnika obciążenia. Co więcej, „[z]różnicowanie taryf w zależności od godziny, dnia lub pory roku zakłada istnienie szczególnych przepisów pomiarowych”, a „strefy i odpowiadające im taryfy powinny uwzględniać krzywą obciążenia dla danej kategorii odbiorców”. Wreszcie „[w] przypadku bardzo dużego zużycia energii należy również wziąć pod uwagę pozytywne lub negatywne skutki, jakie może powodować działalność tych bardzo dużych odbiorców, których samo zużycie może wpłynąć na funkcjonowanie, a tym samym na całkowite koszty systemu”. Wynika z tego, że kryteria taryfikacji określone w decyzji RAE nr 692/2011 przewidują jedynie pewne metodologiczne ramy dla określenia odpowiednich kosztów i ustalenia taryfy opłat za energię elektryczną, ale nie pozwalają w wystarczającym stopniu przesądzić o jej dokładnej wysokości.

170 Po trzecie, co się tyczy kryteriów mających zastosowanie do celów rozstrzygnięcia sporu między skarżącą a interwenientem, decyzja RAE nr 798/2011 również nie dostarcza wystarczająco jasnych i precyzyjnych wskazówek w tym zakresie. We wspomnianej decyzji wskazano, po pierwsze, że „celem umożliwienia negocjacji pomiędzy odbiorcami [energii elektrycznej wysokiego napięcia], a w szczególności odbiorcą o profilu zużycia energii takiego, jaki cechuje [interwenienta], które stanowi około 5% całkowitego zużycia we wzajemnie połączonym systemie, a głównym dostawcą energii elektrycznej, czyli [skarżącą], jest zbadanie i ilościowe określenie możliwości optymalizacji umowy poprzez internalizację wszystkich korzyści, które mogą pojawić się zarówno w ramach bieżącego planowania zasobów, jak i w ramach długoterminowego planowania zarządzania systemem, korzyści, które mogą wynikać z dużego zużycia energii, a w szczególności ze zużycia takiej wielkości jak zużycie przez [interwenienta], które samo uzasadnia budowę i opłacalną eksploatację jednostki wytwórczej o mocy 300 MW, przy łącznym uwzględnieniu również [...] wielkości tego odbiorcy i jego wysokiego współczynnika obciążenia” oraz że „[j]est oczywiste, że istnienie lub nieistnienie odbiorcy tak dużego jak [interwenient] ma decydujący wpływ zarówno na plan gospodarczy [skarżące], jak i na cały rynek energii elektrycznej”. Po drugie, wskazano w niej między innymi, że „liczba godzin niskiego obciążenia może [...] stanowić element rozliczenia, pod warunkiem że strony negocjacji uzgodnią rzeczywiste warunki zużycia energii oraz koszyk energetyczny umożliwiający wytwarzanie energii elektrycznej z jednej strony oraz sposób, w jaki to postanowienie umowy może zostać zmienione, z drugiej strony”. Po trzecie, zaznaczono w niej, że „w ramach obliczania godzin, w których obowiązują niskie ceny, jak wskazano w »Podstawowych zasadach kalkulacji taryf«, należy wziąć pod uwagę również [z jednej strony] koszty, których udało się uniknąć ze względu na wielkość zużycia energii przez [interwenienta], w szczególności godziny wieczorne, w których, gdyby zużycie to nie istniało, konieczne byłoby wyłączenie jednostki bazowej, oraz [z drugiej strony] utratę dochodu, która mogłaby wyniknąć z długotrwałego zmniejszenia zużycia energii z powodu utraty odbiorcy, którego zużycie stanowi 5% całkowitego zużycia we wzajemnie połączonym systemie”. We wniosku stwierdzono, że „należałoby zaktualizować brzmienie projektu umowy [o dostawę energii elektrycznej] zaproponowanego z jednej strony na podstawie »Podstawowych zasad kalkulacji taryf opłat za energię elektryczną« (decyzja RAE nr 692/2011), a drugiej strony na podstawie szczegółowych uwag zawartych w niniejszym dokumencie, dotyczących w szczególności znacznego i stabilnego w czasie zużycia energii, takiego jak zużycie energii [przez interwenienta]”.

171 Po czwarte, co się tyczy treści orzeczenia sądu arbitrażowego, należy przypomnieć, że orzeczenie to w pierwszej kolejności rozstrzyga o profilu zużycia energii przez interwenienta (zob. decyzja większości przedstawiona w pkt 77–99 wspomnianego orzeczenia) jako największego odbiorcy energii, którego udział w całkowitym zużyciu energii przez odbiorców energii elektrycznej

wysokiego napięcia w Grecji wynosi około 40%, zależnego od skarżącej jako jedynej dostawcy w Grecji, której udział w rynku przekracza 98% i która jest właścicielem około 70% elektrowni, w tym 100% elektrowni węgla brunatnego i dużych elektrowni wodnych.

- 172 W drugiej kolejności, co się tyczy ustalenia kosztów skarżącej i spornej taryfy, z decyzji większości wynika zasadniczo, po pierwsze, że stosowanie taryfy regulowanej A-150 okazało się niemożliwe w wyniku liberalizacji greckiego rynku energetycznego (pkt 100–112 orzeczenia sądu arbitrażowego) i że jest ona niezgodna z profilem zużycia energii przez interwenienta, a zatem z klauzulą arbitrażową (pkt 113–118 wspomnianego orzeczenia), a po drugie, że taryfa oparta na cenie krańcowej systemu nie odzwierciedla kosztów skarżącej (pkt 119–140 tego orzeczenia).
- 173 W tym względzie, biorąc pod uwagę możliwość korekty taryfy opłat za dostawę między innymi w zależności od profilu zużycia energii przez odbiorcę, struktury greckiego rynku energetycznego, pozycji dominującej skarżącej, a także bilansu skarżącej za 2011 r., sąd arbitrażowy uważa, że należy uwzględnić nie tylko ponoszone przez nią koszty dostawy, lecz również przychody, jaki uzyskuje jako producent (pkt 127 i 128 orzeczenia sądu arbitrażowego). Sąd ten wyjaśnia, że te koszty dostawy oraz przychody są odpowiednio ujęte w tym bilansie jako wydatki (koszty) oddzielone od działalności w zakresie dostawy energii, a zatem jako przychody odrębne od tej działalności. Natomiast zdaniem sądu arbitrażowego to, co w skonsolidowanym bilansie zostało określone jako rzeczywisty koszt skarżącej, jest różnicą pomiędzy tymi dwoma przepływami środków pieniężnych, przy czym to wewnętrzne przeksięgowanie środków pieniężnych między jednostkami dostarczającymi i wytwórczymi skarżącej opiera się na tym, co zostało nazwane „dwustronną umową finansową” (pkt 123 i 124 wspomnianego orzeczenia). W tym względzie sąd arbitrażowy przypomina, że decyzja RAE nr 692/2011 odnosi się do rzeczywistych kosztów dostaw energii i łączy je w szczególności z kosztami produkcji energii, podobnie jak rynek „pool” i jego indywidualne mechanizmy (pkt 125 tego orzeczenia).
- 174 Zdaniem sądu arbitrażowego cena krańcowa systemu nie odzwierciedla rzeczywistych kosztów skarżącej. Ponieważ przedsiębiorstwo jest zintegrowane pionowo, jego rzeczywiste koszty należy ustalać w ujęciu rocznym, a nie godzinowym, przy uwzględnieniu całkowitych kosztów zmiennych i stałych wszystkich elektrowni wytwarzających energię, którymi dysponuje, powiększonych o koszty zakupów dokonywanych przez to przedsiębiorstwo od osób trzecich za pośrednictwem „systemu DAS” oraz powiększonych o koszty ponoszone przez dostawców energii spoza tego systemu, zgodnie z obowiązującymi przepisami (pkt 129 orzeczenia sądu arbitrażowego). W tym względzie sąd arbitrażowy odrzuca zaproponowaną przez skarżącą propozycję określenia taryfy w oparciu o cenę krańcową systemu na podstawie raportu sporządzonego przez firmę audytorską (pkt 131–140 wspomnianego orzeczenia), w szczególności ze względu na to, że zgodnie z decyzją RAE nr 692/2011 cena za dostawę energii powinna być ustalana według metody, która „odzwierciedla krzywą obciążenia i całkowite zużycie dla każdej kategorii odbiorców oraz uwzględnia krzywą obciążenia każdego odbiorcy lub kategorii odbiorców [...] zamiast krzywej obciążenia całego systemu”. Wywodzi on z tego, że zaproponowanej przez skarżącą taryfy nie można zastosować wobec odbiorcy takiego jak interwenient (pkt 139 i 140 tego orzeczenia).
- 175 Jeśli chodzi o taryfę zaproponowaną przez interwenienta, opartą na kosztach zmiennych i stałych wszystkich elektrowni węgla brunatnego skarżącej, sąd arbitrażowy przypomina, po pierwsze, że zgodnie z decyzją RAE nr 692/2011 taka taryfa powinna odzwierciedlać sumę kosztów produkcji, kosztów zarządzania dostawami i rozsądnej marży zysku (pkt 141–145 orzeczenia sądu arbitrażowego), a po drugie, że odpowiada ona „taryfie C” opisanej przez biegłego K., która ma odzwierciedlać minimalny długoterminowy koszt dla każdego odbiorcy i która zdaniem tego biegłego opiera się na całkowitych kosztach elektrowni o obciążeniu podstawowym, tj. węgla

brunatnego lub węgla kamiennego, w przeciwieństwie do taryfy zaproponowanej przez skarżącą, która opiera się na średniej ważonej cenie krańcowej systemu (pkt 148 i 149 wspomnianego orzeczenia). Zdaniem sądu arbitrażowego opinia ta została potwierdzona przez innych biegłych, których zeznania zostały streszczone w pkt 150–154 tego orzeczenia. Sąd arbitrażowy doszedł do wniosku, że obciążenie odbiorcy takiego jak interwenient taryfą opartą na całkowitych kosztach energii elektrowni węgla brunatnego o obciążeniu podstawowym odpowiada w pełni właściwej praktyce stosowanej na rynku energetycznym i że taka taryfa jest zgodna z kryteriami ustanowionymi w decyzji RAE nr 692/2011 (pkt 155 i 156 tego samego orzeczenia).

176 W tym względzie sąd arbitrażowy nie zgadza się z rozumowaniem skarżącej mającym na celu podważenie tej oceny, ponieważ zaproponowana przez nią taryfa jest niezgodna z decyzjami RAE nr 692/2011 i nr 798/2011 w zakresie, w jakim zakłada, że całkowite koszty są rozdzielane równo pomiędzy wszystkich odbiorców, tak aby każdy z nich był obciążony taką samą ceną w każdej godzinie doby. Ta „horyzontalna taryfa dystrybucyjna” skutkowałaby znacznie wyższymi cenami dla gospodarstw domowych i innych odbiorców, którzy nie mają typowego profilu zużycia energii, czyli dla tych, którzy zużywają energię w godzinach obciążenia szczytowego (pkt 156–163 i 169 orzeczenia sądu arbitrażowego). To samo dotyczy argumentu skarżącej, zgodnie z którym koszty elektrowni węgla brunatnego o obciążeniu podstawowym nie odzwierciedlają kosztów dostawy, ponieważ spór przed nim zawisły nie dotyczy kosztów skarżącej, lecz zastosowania taryfy pokrywającej te koszty i uwzględniającej profil zużycia energii przez interwenienta, zgodnie z decyzją RAE nr 692/2011 i z uwzględnieniem decyzji nr 798/2011 i nr 8/2010. Zdaniem tego sądu gdyby taryfikacja zaproponowana przez interwenienta została stosowana oddzielnie wobec każdego odbiorcy lub każdej grupy odbiorców, skutkowałaby ona odzyskaniem 100% kosztów skarżącej w każdym roku, co odpowiada podstawowym zasadom kalkulacji taryf, jak również warunkom klauzuli arbitrażowej (pkt 165 wspomnianego orzeczenia). Ponadto sąd ten nie zgadza się z tym, że taryfikacja zaproponowana przez interwenienta prowadzi do subsydiowania skrośnego pomiędzy różnymi kategoriami odbiorców lub może zakłócać konkurencję, i oddala pozostałe argumenty skarżącej mające na celu podważenie tej oceny (pkt 166–183 tego orzeczenia).

177 Wreszcie, co się tyczy rozsądnego charakteru warunków dostaw przyjętych w klauzuli arbitrażowej, sąd arbitrażowy w pkt 184–207 swojego orzeczenia wyjaśnia zasadniczo, co następuje:

- zaproponowane przez skarżącą zastosowanie wobec interwenienta taryfy opartej na cenie krańcowej systemu jest niezgodne z klauzulą arbitrażową, ponieważ wspomniana taryfa nie odzwierciedla rzeczywistych kosztów skarżącej (pkt 185, 186);
- zastosowanie wobec interwenienta taryfy A-150 jest niezgodne z klauzulą arbitrażową (pkt 187);
- spośród wszystkich zaproponowanych metod taryfikacji jedyną zgodną z klauzulą arbitrażową jest ta, która wprowadza jednostrefową taryfę ryczałtową rozłożoną na wszystkie godziny w roku i jest oparta na kosztach elektrowni węgla brunatnego eksploatowanych przez skarżącą (pkt 188);
- projekt umowy musi zostać zaktualizowany, zmieniony i skonfigurowany zgodnie z powyższymi ustaleniami; w tym celu należy ustalić cenę wynikającą ze wspomnianej taryfy, która odpowiada specyfice zużycia energii przez interwenienta i w rozpatrywanym okresie pokrywa co najmniej koszty skarżącej (pkt 189);

- skarżąca nie dostarczyła wystarczających informacji w celu określenia rzeczywistych kosztów jej elektrowni węgla brunatnego w rozpatrywanym okresie (pkt 191);
- nie można wziąć pod uwagę informacji przedstawionych na temat kosztów produkcji elektrowni węgla kamiennego i brunatnego, które mogły być lub będą zbudowane w przyszłości, ponieważ nie dotyczą one kosztów związanych z elektrowniami istniejącymi w rozpatrywanym okresie (pkt 193);
- zgodnie ze złożonym pod przysięgą oświadczeniem B., które dostarcza szczegółowych, kompletnych i wiarygodnych informacji na temat kosztów elektrowni węgla brunatnego skarżącej w rozpatrywanym okresie, koszt węgla brunatnego jako paliwa w 2009 r. wynosił 24,5 EUR/MWh, podczas gdy koszt „energii”, to jest koszt stały powiększony o koszt zmienny niezwiązany z kosztem paliwa plus amortyzacja i finansowe koszty produkcji, wynosił 12,2 EUR/MWh, tak więc całkowity koszt produkcji dla tej elektrowni węgla brunatnego wynosił 36,46 EUR/MWh, skorygowany do 37,34 EUR/MWh przy uwzględnieniu uzasadnionych kosztów wydobycia i wprowadzania do obrotu (pkt 195);
- jeśli chodzi o koszty stałe przypadające na jednostkę skarżącej, którymi należy obciążyć interwenienta, z obliczenia przedstawionego w pkt 200 orzeczenia sądu arbitrażowego wynika kwota 12,1 EUR/MWh (pkt 201);
- taryfę odpowiadającą specyficze zużycia energii przez interwenienta i pokrywającą koszty skarżącej w rozpatrywanym okresie należy ustalić na poziomie kwoty (netto) 36,6 EUR/MWh (24,5 + 12,1) (pkt 202);
- biorąc pod uwagę w szczególności fakt, że po pierwsze, zgodnie z taryfą ze stycznia 2012 r. interwenient płaci skarżącej z tytułu różnych opłat, usług i kosztów kwotę 4,06 EUR/MWh, a po drugie, zużycie energii przez interwenienta pozostaje praktycznie stabilne przez cały rok i nie zmieniło się w rozpatrywanym okresie, oszacowanie tej kwoty za wspomniany okres należy uznać za racjonalne i całkowitą taryfę ustalić na poziomie 40,66 EUR/MWh (36,6 + 4,06) (pkt 203);
- odnośnie do 4710 godzin całkowita cena za jednostkę, jaką skarżąca zgodziła się obciążyć interwenienta w umowie ramowej, wynosiła 40,70 EUR/MWh i obejmowała wszystkie opłaty wymienione w pkt 1.2 tej umowy ramowej, wobec czego zostało wykazane, iż cena ta pokrywa zarówno koszty produkcji skarżącej, jak i te opłaty (pkt 204, 205);
- taryfa, którą skarżąca zgodziła się nałożyć na interwenienta za dostawę energii na podstawie umowy ramowej w odniesieniu do 4710 godzin w roku, a mianowicie 40,70 EUR/MWh, jeżeli zostanie zastosowana do łącznej liczby godzin w roku, pokrywa całkowite koszty skarżącej, a mianowicie 36,6 EUR/MWh, co po dodaniu odpowiednich opłat odpowiada specyficze zużycia energii przez interwenienta w rozumieniu klauzuli arbitrażowej (40,66 EUR/MWh) (pkt 206).

178 Ocena decyzji większości w orzeczeniu sądu arbitrażowego przedstawiona w pkt 171–177 powyżej została zakwestionowana przez mniejszość głosów w pkt 217–262 tego orzeczenia.

179 W odniesieniu do kosztów skarżącej mniejszość głosów w orzeczeniu sądu arbitrażowego utrzymuje zasadniczo, że nie można ignorować faktu, iż skarżąca działa obecnie, podobnie jak w rozpatrywanym okresie, jako przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo, które zajmuje się

równolegle produkcją i dostawą energii. Rzeczywiste koszty skarżącej w tym zakresie w ujęciu rocznym, a nie godzinowym, składają się z całkowitych kosztów zmiennych i stałych wszystkich jej elektrowni wytwarzających energię w rozpatrywanym okresie, powiększonych o koszty zakupów dokonywanych przez to przedsiębiorstwo od osób trzecich za pośrednictwem „systemu DAS”, oraz o koszty ponoszone przez dostawców energii spoza tego systemu, nałożone zgodnie z obowiązującymi przepisami, włączając w to świadectwa dostarczania energii (PDC), mechanizm zwrotu kosztów zmiennych, koszt zakupu praw do emisji CO₂, inne opłaty nakładane przez państwo, takie jak opłaty za korzystanie z systemu i sieci, specjalna opłata za emisję zanieczyszczeń gazowych oraz wszelkie podatki stosowane okresowo na podstawie greckich przepisów regulujących dostawę energii elektrycznej. Ponieważ poziom odnośnych kosztów związanych z produkcją własną i dostawami od osób trzecich różni się w zależności od dnia i godziny, rozsądne byłoby przyjęcie w tym względzie proporcji 70/30. Wyodrębnienie jednego z tych dwóch składników lub skoncentrowanie się na jednym z nich bez uwzględnienia drugiego byłoby sprzeczne z kryteriami klauzuli arbitrażowej dotyczącymi rzeczywistych kosztów skarżącej jako przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo. Z tych samych względów koszty te nie mogą być ograniczone ani do kosztów wytwarzania energii, ani do jednej kategorii elektrowni prowadzonych przez skarżącą (pkt 217–222 wspomnianego orzeczenia).

180 Mniejszość głosów w orzeczeniu sądu arbitrażowego wyjaśnia powody, dla których uważa, że, z uwzględnieniem całkowitych rzeczywistych kosztów skarżącej, decyzja większości opiera się na błędnej metodzie taryfikacji (pkt 227–262 wspomnianego orzeczenia).

181 Zdaniem mniejszości głosów w orzeczeniu sądu arbitrażowego przede wszystkim zasadniczo większość głosów przyznaje, że cena krańcowa systemu jako taka nie odzwierciedla rzeczywistych kosztów skarżącej i nie jest wykorzystywana wyłącznie w celu określenia tych kosztów, ale wspomniana cena ważona służy również jako środek wyceny ilości energii dostarczanej skarżącej przez osoby trzecie. Metoda zaproponowana przez skarżącą rozdziela koszt dostawy energii pomiędzy odbiorców – oparty właśnie na specyfice systemu – na podstawie ilości energii zużywanej przez każdego odbiorcę w ciągu danej godziny. Zgodnie z tą metodą duzi odbiorcy byłiby obciążani niższą ceną niż odbiorcy szczytowi, ponieważ koszt dostawy energii byłby rozłożony na większą liczbę godzin. Metoda ta jest zatem w pełni zgodna z zasadami ustanowionymi w decyzji RAE nr 692/2011, kryteriami klauzuli arbitrażowej oraz intencjami umawiających się stron. Jest to metoda oparta na kosztach, która, po pierwsze, uwzględnia profil każdego z odbiorców, w szczególności jego krzywą zużycia energii i współczynnik obciążenia, po drugie, dokładniej odzwierciedla rzeczywiste koszty dostawy energii (koszt produkcji, koszt wymiany, rozsądny zysk), po trzecie, nie przekłada się na ceny, które uniemożliwiają nowym konkurentom wejście na rynek, co miałyby miejsce w przypadku taryfikacji opartej na najtańszym źródle energii, i po czwarte, uwzględnia okoliczność, że interwenient wraz z innymi odbiorcami wykazuje zapotrzebowanie na energię w każdej godzinie doby (pkt 231 i 232 wspomnianego orzeczenia).

182 Następnie mniejszość głosów w orzeczeniu sądu arbitrażowego przypomina zasadniczo trzy sprawozdania techniczne sporządzone przez firmę audytorską, zgodnie z którymi średni ważony koszt ponoszony przez skarżącą odnośnie do produkcji energii oraz dostawy energii elektrycznej przez osoby trzecie wynosił 72,42 EUR/MWh w 2011 r. i 78,53 EUR/MWh w 2012 r. Ceny te powinny podlegać rabatowi ilościowemu zgodnie z wymogami prawa konkurencji (pkt 233 i 234 wspomnianego orzeczenia).

- 183 Ponadto mniejszość głosów w orzeczeniu sądu arbitrażowego krytykuje rozumowanie dotyczące metody taryfikacji w szczególności jako niezgodne z wymogami klauzuli arbitrażowej i decyzji RAE nr 692/2011 (pkt 235–249 wspomnianego orzeczenia). Zwłaszcza zryczałtowane odniesienie do kosztów zmiennych i stałych najtańszych mocy produkcyjnych tworzy zniekształcony obraz kosztów skarżącej, ponieważ zestawienie kosztów stałych i zmiennych elektrowni zmienia się w zależności od liczby godzin ich działalności. Tak więc odniesienie do energii wytwarzanej na bazie węgla brunatnego stwarza błędne wrażenie, że koszt zostanie obniżony w godzinach szczytu, ponieważ uwzględnia on jedynie koszty zmienne określonej kategorii elektrowni, a nie udział elektrowni o wyższym całkowitym koszcie produkcji przypadającym na jednostkę w tym samym okresie (pkt 245 tego orzeczenia). Ponadto metoda taryfikacji zatwierdzona decyzją większości nie dostarcza odpowiednich zachęt do bardziej racjonalnego wykorzystania energii, ponieważ w nieuzasadniony sposób ogranicza możliwość korzystania przez odbiorców z niższych kosztów zmiennych elektrowni węgla brunatnego (pkt 246 tego samego orzeczenia). Co więcej, wspomniana metoda stwarza wysokie ryzyko powstania barier dla wejścia na rynek ze szkodą dla nowych konkurentów, zwiększając jednocześnie możliwość stosowania nielegalnego dumpingu. Nie jest również uzasadnione ustalanie związku między taryfą, która może przysługiwać interwenientowi, a kosztami elektrowni węgla brunatnego, ponieważ te ostatnie oddają całą wyprodukowaną energię na rynek „pool”, co uniemożliwia sprawdzenie istnienia takiego związku. W ten sposób odbiorcy przyczyniający się do kształtowania całkowitego popytu są zaopatrywani w energię przez wiele elektrowni o niskich, średnich i wysokich kosztach, które zmieniają się w zależności od godzin korzystania z energii elektrycznej. Interwenient nie jest w tym względzie wyjątkiem, lecz przyczynia się do popytu w ramach systemu zarówno w godzinach szczytu, jak i poza szczytem, w związku z czym taryfa powinna odzwierciedlać średni koszt operacyjny wszystkich elektrowni (pkt 247 i 248 omawianego orzeczenia).
- 184 Wreszcie mniejszość głosów w orzeczeniu sądu arbitrażowego kwestionuje metodę ustalania ceny jednostkowej, która polega na powiązaniu obciążenia podstawowego z jednostką obciążenia podstawowego (pkt 250–262 wspomnianego orzeczenia). Ze względów logiki oraz spójności systemowej taka metoda powinna być oparta na całkowitych kosztach stałych i zmiennych elektrowni węgla brunatnego, a nie na pomieszaniu składników kosztów wynikających z kilku podejść metodologicznych. Ponadto taka kalkulacja dotyczy zasadniczo kosztów istniejącej elektrowni danego dostawcy i nie powinna uwzględniać modeli hipotetycznych (pkt 251 tego orzeczenia). Jeśli chodzi o koszty zmienne elektrowni węgla brunatnego, mniejszość głosów kwestionuje zasadność wniosków B. (pkt 252 i 253 tego samego orzeczenia). Jest ona zasadniczo zdania, że nie zostało dowiedzione, iż przewidziana w umowie ramowej taryfa 40,7 EUR/MWh pokrywa koszty produkcji i opłaty skarżącej (pkt 254 i nast. omawianego orzeczenia), i uważa, że taryfa nie może być w żadnym razie niższa niż 46,08 EUR/MWh, biorąc pod uwagę fakt, że 33,98 EUR/MWh to średni koszt węgla brunatnego itd., a 12,1 EUR/MWh to koszt energii (pkt 262 i 274 ww. orzeczenia). Wreszcie kwestionuje ona wnioski większości głosów w świetle przepisów w dziedzinie pomocy państwa (pkt 263–268 rozpatrywanego orzeczenia).
- 185 Z całości powyższych rozważań wynika, że Komisja nie była uprawniona do odmowy sprawdzenia, w oparciu o złożoną analizę normalnych warunków rynkowych, czy sporna taryfa, ustalona większością głosów w orzeczeniu sądu arbitrażowego, mogła przynieść interwenientowi korzyść, a tym samym stanowić pomoc państwa, gdyż w przeciwnym wypadku musiałaby mieć poważne trudności lub wątpliwości.
- 186 Po pierwsze, szczegółowe przedstawienie spornych względów leżących u podstaw głosów większości i mniejszości w orzeczeniu sądu arbitrażowego świadczy o tym, że określenie właściwej metody taryfikacji, a w szczególności „rzeczywistych” kosztów skarżącej, wiąże się ze

złożonymi ocenami ekonomicznymi i technicznymi, dotyczącymi zarówno struktury i funkcjonowania greckiego rynku energetycznego, jak i sytuacji gospodarczych, odpowiednio, interwenienta i skarżącej, w tym ich stosunków handlowych, istotnych dla ustalenia, czy taryfa opłat za dostawę energii odpowiada „cenie rynkowej”. Tymczasem, jak wynika z rozważań przedstawionych w pkt 164–185 powyżej, Komisja, ograniczając zastosowanie zasady prywatnego podmiotu gospodarczego do kwestii, czy taki podmiot, podobnie jak skarżąca, poddałby się arbitrażowi, delegowała te złożone oceny na greckie organy, naruszając przy tym swój własny obowiązek kontroli przypomniany w pkt 143–148 powyżej, a nawet dopuszczając się w tym względzie naruszenia prawa i błędu w ocenie.

187 Po drugie, mając na uwadze szczegółowe i sprzeczne informacje przedstawione w głosach większości i mniejszości w orzeczeniu sądu arbitrażowego, należy stwierdzić, że w świetle informacji przedłożonych przez skarżącą w toku postępowania administracyjnego, w tym trzech sprawozdań technicznych firmy audytorskiej, Komisja powinna była przeprowadzić własną analizę zagadnienia, czy między innymi metoda ustalenia kosztów skarżącej, którą zastosował sąd arbitrażowy, była i właściwa, i wystarczająco wiarygodna, aby posłużyć do ustalenia, że sporna taryfa była zgodna z normalnymi warunkami rynkowymi, gdyż w przeciwnym wypadku Komisja musiałaby mieć poważne trudności lub wątpliwości, w rozumieniu art. 4 ust. 3 i 4 rozporządzenia 2015/1589, czy taryfa ta nie stanowiła pomocy państwa, co powinno było ją skłonić do podjęcia decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego na podstawie art. 108 ust. 2 TFUE.

188 W tym względzie Komisja powinna była w szczególności powziąć wątpliwości co do następujących kontrowersyjnych elementów:

- specyfiki kosztów skarżącej ze względu na jej status przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, którego skonsolidowany bilans opiera się na wewnętrznym przeksięgowaniu środków pieniężnych między jednostkami dostarczającymi i wytwórczymi skarżącej (na podstawie tzw. „dwustronnej umowy finansowej”) (zob. pkt 173 powyżej);
- ewentualnej konieczności określenia rzeczywistych kosztów skarżącej w ujęciu rocznym, a nie godzinowym, z uwzględnieniem w szczególności całkowitych kosztów zmiennych i stałych wszystkich elektrowni wytwarzających energię, którymi dysponuje skarżąca (zob. pkt 174 powyżej);
- znaczenia wyboru pomiędzy taryfą zaproponowaną przez „DEI/PwC”, opartą na cenie krańcowej systemu i średniej ważonej prowadzących do „horyzontalnej taryfy dystrybucyjnej” z jednej strony, a taryfą zaproponowaną przez interwenienta, która opiera się na stałych i zmiennych kosztach elektrowni węgla brunatnego skarżącej, tj. na minimalnym długoterminowym koszcie dla każdego odbiorcy, z drugiej strony (zob. pkt 174 powyżej);
- związku tych proponowanych taryf z potrzebą pokrycia rzeczywistych kosztów skarżącej (zmiennych i stałych) i jego wpływu na taryfy, jakie mają być stosowane dla różnych profili zużycia energii, w tym interwenienta, zarówno przy obciążeniu podstawowym, jak i przy obciążeniu szczytowym lub wysokim (zob. pkt 174 powyżej);
- ewentualnego wpływu wyboru metody taryfikacji na konkurencję na greckim rynku energetycznym (zob. pkt 176 powyżej);

– wystarczającego charakteru informacji dostarczonych przez skarżącą w celu ustalenia jej rzeczywistych kosztów, w szczególności kosztów związanych z działalnością jej elektrowni węgla brunatnego (zob. pkt 177 powyżej).

189 Należy stwierdzić, że wbrew temu, co twierdzi Komisja, w drugiej zaskarżonej decyzji nie ona spełniła ciężących na niej wymogów kontroli w świetle obiektywnego pojęcia wątpliwości lub poważnych trudności, biorąc pod uwagę jedynie „przykładowo” jej zdaniem, ramy regulacyjne rynku energii elektrycznej w Grecji (pkt 18, 20, 21, 29, 33, 37, 40 i 41 oraz przypisy 5, 6 i 13–18), specyfikę zużycia energii przez interwenienta (pkt 31 i przypis 3), specyfikę skarżącej jako producenta i dostawcy energii elektrycznej (pkt 30 i przypis 7) oraz ogólne okoliczności sporu pomiędzy skarżącą a interwenientem (sekcje 2.1 i 2.2 oraz pkt 34–38 i 42).

190 Ponadto z uwagi na fakt, że Komisja nie zbadała tych złożonych elementów ekonomicznych i technicznych, w razie potrzeby z pomocą biegłych wewnętrznych lub zewnętrznych, i w ten sposób nie uzasadniła drugiej zaskarżonej decyzji, nie jest ani konieczne, ani możliwe z prawnego punktu widzenia, aby Sąd zastąpił ocenę Komisji swoją własną oceną. W tym względzie sąd Unii nie może zastąpić oceny ekonomicznej dokonanej przez Komisję swoją własną oceną ani uzupełniać ewentualnej luki w uzasadnieniu spornej decyzji przy wykorzystaniu argumentów niezawartych w tej decyzji, pod rygorem przekroczenia zakresu sprawowanej przez siebie kontroli zgodności z prawem na podstawie art. 263 TFUE (zob. podobnie wyroki: z dnia 24 stycznia 2013 r., Frucona Košice/Komisja, C-73/11 P, EU:C:2013:32, pkt 75, 88, 89; z dnia 24 października 2013 r., Land Burgenland i in./Komisja, C-214/12 P, C-215/12 P i C-223/12 P, EU:C:2013:682, pkt 77, 78 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 11 grudnia 2019 r., Mytilinaios Anonymos Etairia – Omilos Epicheiriseon, C-332/18 P, EU:C:2019:1065, pkt 128–131).

191 Wynika z tego, że w niniejszej sprawie Sąd nie może dokonać oceny zasadności poszczególnych zastrzeżeń i argumentów podniesionych przez skarżącą w odniesieniu do ewentualnego błędnego pod względem prawnym lub faktycznym charakteru oceny sądu arbitrażowego, która leży u podstaw ustalenia spornej taryfy, ani tego, czy rozpatrywany przypadek jest porównywalny z sytuacją leżącą u podstaw decyzji w sprawie Alcoa. Przedstawione powyżej elementy są bowiem wystarczające, aby stwierdzić, że w braku bardziej pogłębionej analizy informacji istotnych do zastosowania kryterium korzyści, a w szczególności kwestii, czy sporna taryfa odpowiadała normalnym warunkom rynkowym, Komisja powinna była napotkać poważne trudności lub mieć poważne wątpliwości w rozumieniu art. 4 ust. 3 i 4 rozporządzenia 2015/1589, wymagające wszczęcia przez nią formalnego postępowania wyjaśniającego.

c) Wnioski w sprawie T-740/17

192 Należy zatem uwzględnić zarzuty trzeci i czwarty oraz części pierwszą i drugą zarzutu piątego, bez konieczności rozpatrywania pozostałych części tego zarzutu.

193 W konsekwencji należy uwzględnić skargę w sprawie T-740/17 i stwierdzić nieważność drugiej zaskarżonej decyzji, bez konieczności orzekania w przedmiocie pozostałych zarzutów.

194 Ponieważ druga zaskarżona decyzja została uznana w ten sposób za nieważną w rozumieniu art. 264 akapit pierwszy TFUE, zostaje ona usunięta z mocą wsteczną z porządku prawnego i uznana za niebyłą (zob. podobnie wyrok z dnia 28 marca 2019 r., River Kwai International Food Industry/AETMD, C-144/18 P, niepublikowany, EU:C:2019:266, pkt 45–57). Wynika z tego, że wspomniana decyzja nie mogła uchylić i zastąpić ani pierwszej zaskarżonej decyzji, ani spornego pisma.

195 Dlatego też, jak Komisja przyznała na rozprawie, w takim przypadku sprawy T-639/14 RENV i T-352/15 nie stały się bezprzedmiotowe i należy orzec w przedmiocie skarg wniesionych w tych sprawach.

C. W sprawie T-352/15

196 W odniesieniu do skargi w sprawie T-352/15 wystarczy stwierdzić, po pierwsze, że w świetle rozważań przedstawionych w pkt 194 i 195 powyżej zachowuje ona swój przedmiot, wobec czego wnioski Komisji o umorzenie postępowania należy oddalić.

197 Po drugie, ze względów przedstawionych w pkt 70–103 powyżej, które mają zastosowanie mutatis mutandis do pierwszej zaskarżonej decyzji, której treść jest prawie identyczna z treścią drugiej zaskarżonej decyzji, skargę należy uznać za dopuszczalną.

198 Zarzuty nieważności przywołane na poparcie tej skargi są bowiem poprzedzone częścią wprowadzającą, określającą jej przedmiot, który polega na powołaniu się na istnienie „[poważnych] wątpliwości” lub „poważnych trudności” w rozumieniu orzecznictwa. Podobnie, w ramach zarzutów pierwszego, trzeciego, czwartego, piątego i szóstego, wyraźnie odwołano się do pojęć „wątpliwości” lub „poważnych trudności” (pkt 61, 62, 87, 100, 114, 119, 134, 158, 176, i 196 skargi). Jeśli chodzi o zarzut drugi, dotyczący naruszenia obowiązku uzasadnienia oraz starannego i pełnego zbadania sprawy, który ma zasadniczo charakter formalny i proceduralny, zastosowanie mają mutatis mutandis rozważania przedstawione w pkt 100 powyżej.

199 Po trzecie, z uwagi na tę niemal identyczną treść zaskarżonych decyzji z powodów przedstawionych w pkt 138–192 powyżej należy uwzględnić zarzuty drugi i trzeci oraz części pierwszą i drugą zarzutu czwartego, które odpowiadają zarzutom trzeciemu i czwartemu oraz części pierwszej i drugiej zarzutu piątego w sprawie T-740/17.

200 Z powyższego wynika, że należy również uwzględnić skargę w sprawie T-352/15 i stwierdzić nieważność pierwszej zaskarżonej decyzji, bez konieczności rozpatrywania pozostałych części i zarzutów podniesionych przez skarżącą.

201 Zgodnie z tym, co zostało przedstawione w pkt 194 powyżej, ponieważ pierwsza zaskarżona decyzja jest nieważna, nie mogła ona uchylić ani zastąpić spornego pisma, wobec czego sprawa T-639/14 RENV nie mogła stać się z tego powodu bezprzedmiotowa.

202 Należy zatem, również z tego powodu, wydać orzeczenie w sprawie T-639/14 RENV.

D. W sprawie T-639/14 RENV

1. W przedmiocie wniosku o umorzenie postępowania i dopuszczalności

203 Na wstępie należy oddalić wnioski Komisji o umorzenie postępowania z powodów przedstawionych w pkt 194 i 201 powyżej.

204 Jeśli chodzi o dopuszczalność skargi, wystarczy przypomnieć uzasadnienie przedstawione w pkt 70–103 powyżej, które znajduje zastosowanie mutatis mutandis do spornego pisma i z którego wynika również, że stanowi ono akt zaskarżalny.

- 205 W tym względzie Trybunał orzekł bowiem, że wydając sporne pismo, Komisja umorzyła sprawę, postanawiając tym samym zakończyć wstępne postępowanie wyjaśniające uruchomione skargą złożoną do niej przez skarżącą, oraz stwierdziła, że wszczęte dochodzenie nie pozwoliło stwierdzić istnienia pomocy w rozumieniu art. 107 TFUE i w związku z tym odmówiła wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 108 ust. 2 TFUE. Zdaniem Trybunału Komisja zajęła zatem ostateczne stanowisko w sprawie wniosku skarżącej zmierzającego do stwierdzenia naruszenia art. 107 i 108 TFUE. Trybunał wyjaśnił, że ponieważ pismo to uniemożliwiło skarżącej przedstawienie uwag w ramach formalnego postępowania wyjaśniającego, wywołało ono wiążące skutki prawne mogące naruszać interesy skarżącej. Trybunał wywiódł z powyższego, że decyzja ta stanowi akt zaskarżalny w rozumieniu art. 263 TFUE (zob. podobnie wyrok z dnia 31 maja 2017 r., DEI/Komisja, C-228/16 P, EU:C:2017:409, pkt 30, 31 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 206 Ponadto zarzuty podniesione na poparcie skargi poprzedzone są częścią wprowadzającą określającą jej przedmiot, który polega na podniesieniu istnienia „[poważnych] wątpliwości” lub „poważnych trudności” w rozumieniu orzecznictwa (zob. pkt 51–53 skargi). Podobnie pojęcie „wątpliwości” lub „poważnych trudności” zostało wyraźnie przywołane w ramach zarzutów drugiego i trzeciego, dotyczących kryteriów możliwości przypisania badanego środka państwu (pkt 90 i 128 skargi) oraz korzyści (pkt 145 i 152 skargi). W odniesieniu do zarzutów pierwszego i czwartego wystarczy stwierdzić, że mają one charakter formalny i proceduralny i, dokładnie rzecz ujmując, dotyczą kwestii, czy Komisja zbadała i uzasadniła wszystkie istotne i konieczne informacje pozwalające przewyżżyć wątpliwości lub trudności występujące w ramach wstępnego postępowania wyjaśniającego (zob. podobnie wyroki: z dnia 10 lipca 2012 r., Smurfit Kappa Group/Komisja, T-304/08, EU:T:2012:351, pkt 81; z dnia 20 czerwca 2019 r., a&o hostel and hotel Berlin/Komisja, T-578/17, niepublikowany, EU:T:2019:437, pkt 59 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 12 września 2019 r., Achemos Grupė i Achema/Komisja, T-417/16, niepublikowany, EU:T:2019:597, pkt 52 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 207 W konsekwencji skargę należy uznać za dopuszczalną w odniesieniu do wszystkich zarzutów podniesionych na jej poparcie.

2. Co do istoty

a) W przedmiocie zarzutów nieważności

- 208 Na poparcie niniejszej skargi skarżąca podnosi cztery zarzuty nieważności.
- 209 W zarzucie pierwszym skarżąca podnosi, że sporne pismo jest obarczone naruszeniem istotnego wymogu proceduralnego, a to z tego względu, że Komisja nie spełniła wymogów proceduralnych wymaganych do przyjęcia decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie złożonej do niej skargi.
- 210 W zarzucie drugim skarżąca utrzymuje, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie „okoliczności prawnych i faktycznych” w odniesieniu do interpretacji i stosowania art. 107 i 108 TFUE, uznając, że rozpatrywanego środka nie można przypisać państwu greckiemu, a zatem że nie stanowi on pomocy państwa.
- 211 W zarzucie trzecim skarżąca twierdzi, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie „okoliczności prawnych i faktycznych” w odniesieniu do interpretacji i stosowania art. 107 i 108 TFUE, uznając, że rozpatrywany środek nie skutkował przyznaniem interwenientowi korzyści.

212 W zarzucie czwartym skarżąca podnosi, że Komisja naruszyła ciężący na niej obowiązek uzasadnienia, obowiązek zbadania wszystkich istotnych okoliczności faktycznych i prawnych, a także zasadę „dobrej administracji”.

b) W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego naruszenia istotnego wymogu proceduralnego

213 Skarżąca utrzymuje zasadniczo, że sporne pismo jest obarczone wadą formalną lub uchybieniem proceduralnym, ponieważ zamiast skierowania do skarżącej wspomnianego pisma podpisanego przez kierownika wydziału DG ds. Konkurencji Komisja była zobowiązana wydać formalną decyzję na podstawie art. 24 ust. 2 rozporządzenia 2015/1589 i skierować ją do Republiki Greckiej.

214 Komisja, popierana przez interwenienta, odpowiada, że pierwsza zaskarżona decyzja została przyjęta przez kolegium komisarzy zgodnie z art. 4 rozporządzenia 2015/1589, w związku z czym zaskarżone pismo, w wersji uzupełnionej tą decyzją, nie jest obarczone naruszeniem istotnego wymogu proceduralnego. Komisja wyjaśnia, że skarżąca w dalszym ciągu myli główną argumentację Komisji, zgodnie z którą decyzja ta skutecznie zastąpiła to pismo i w związku z tym należy umorzyć postępowanie, z jej argumentacją posiłkową, zgodnie z którą wspomniana decyzja wyeliminowała wady wspomnianego pisma. Otóż „elementy dodane” tą decyzją są właśnie tymi, które zostały w tym celu przewidziane.

215 W tym względzie wystarczy stwierdzić, po pierwsze, że Komisja przyznała, najpóźniej w chwili przyjęcia drugiej zaskarżonej decyzji, że niniejszy zarzut jest zasadny. Umarzając odnośnie postępowania, sporne pismo stanowi bowiem ostateczne stanowisko służb Komisji w sprawie skarg złożonych przez skarżącą do Komisji. Tymczasem z utrwalonego orzecznictwa wynika, że takie pismo zawiera zaskarżalną decyzję, wydaną po zakończeniu etapu badania wstępnego na podstawie art. 4 ust. 2 lub 3 rozporządzenia 2015/1589, która jest skierowana w sposób dorozumiany do zainteresowanego państwa członkowskiego i która powinna zatem zostać podjęta przez Komisję jako organ kolegialny (zob. podobnie wyroki: z dnia 17 lipca 2008 r., Athinaïki Techniki/Komisja, C-521/06 P, EU:C:2008:422, pkt 37–40; z dnia 16 grudnia 2010 r., Athinaïki Techniki/Komisja, C-362/09 P, EU:C:2010:783, pkt 63; z dnia 31 maja 2017 r., DEI/Komisja, C-228/16 P, EU:C:2017:409, pkt 29).

216 Po drugie, Komisja przyznaje, że sporne pismo nie zostało przyjęte zgodnie z właściwymi w tym zakresie przepisami proceduralnymi (zob. pkt 222 poniżej), co stanowi właśnie uzasadnienie, na które Komisja powołała się w pkt 8 i 51 drugiej zaskarżonej decyzji oraz w ramach obrony w sprawie T-740/17 w celu wycofania wspomnianego pisma i zastąpienia go tą decyzją, zgodnie z wymogami ustanowionymi przez Trybunał w wyroku z dnia 31 maja 2017 r., DEI/Komisja (C-228/16 P, EU:C:2017:409, pkt 32, 40, 41).

217 Niniejszy zarzut należy zatem uwzględnić.

c) W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego oczywistego błędu w ocenie „okoliczności prawnych i faktycznych” w odniesieniu do interpretacji i stosowania art. 107 i 108 TFUE związanego z kryterium możliwości przypisania środka państwu

218 Skarżąca utrzymuje zasadniczo, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie „okoliczności prawnych i faktycznych” przy interpretacji art. 107 i 108 TFUE, twierdząc, że orzeczenie sądu arbitrażowego nie może stanowić środka pomocy, który można przypisać państwu greckiemu. Jej

zdaniem odwołanie się do arbitrażu jest mechanizmem alternatywnym wobec rozstrzygnięcia sporów przez sądy powszechne, wywołującym zasadniczo takie same skutki prawne, w szczególności w zakresie wiążącego i wykonalnego charakteru ostatecznie wydanego orzeczenia. Skarżąca uważa, że ze względu na swój charakter i cel wspomniane orzeczenie jest aktem władzy publicznej, który można przypisać państwu greckiemu i który zobowiązuje ją, w sposób prawnie wiążący i z walorem wykonalności, do dysponowania zasobami państwowymi. Skarżąca wnosi z powyższego, że sporną taryfę można przypisać państwu greckiemu, w związku z czym Komisja powinna była przynajmniej mieć „poważne wątpliwości” i w konsekwencji wszcząć formalne postępowanie wyjaśniające, aby umożliwić skarżącej między innymi przedstawienie swoich uwag.

- 219 Komisja, popierana przez interwenienta, zauważa, że zarzuty drugi i trzeci dotyczą przesłanek możliwości przypisania środka państwu i korzyści. W odpowiedzi na skargę ogranicza się ona do twierdzenia, że ze względu na to, iż przesłanki wymagane do stwierdzenia istnienia pomocy państwa są kumulatywne, dla stwierdzenia braku pomocy państwa wystarczy, by został wykazany brak spełnienia jednej z tych dwóch przesłanek. Następnie Komisja wypowiada się wyłącznie na temat tego, czy można wykluczyć istnienie korzyści ze względu na to, że skarżąca działała jak rozważny inwestor prywatny.
- 220 W duplice Komisja dodaje, że zarzuty drugi i trzeci są bezskuteczne, ponieważ żaden z nich nie może sam w sobie doprowadzić do stwierdzenia nieważności spornego pisma. Zważywszy, że wspomniane pismo, w celu stwierdzenia braku pomocy państwa, opiera się na łącznym braku przesłanek możliwości przypisania środka państwu i korzyści, skarżąca powinna była w tym celu podnieść jeden zarzut oparty na naruszeniu art. 107 ust. 1 TFUE z powodu błędnej oceny zarówno braku możliwości przypisania środka państwu, jak i korzyści. Tymczasem zarzut drugi nie może sam w sobie prowadzić do stwierdzenia takiej nieważności, „ponieważ brak korzyści nie wchodzi w zakres argumentacji zawartej w tym zarzucie i wystarcza do stwierdzenia braku pomocy państwa”. To samo odnosi się do zarzutu trzeciego, „ponieważ brak możliwości przypisania środka państwu nie wchodzi w zakres argumentacji zawartej w tym zarzucie i wystarcza do stwierdzenia braku pomocy państwa”.
- 221 Komisja wyjaśnia zasadniczo, że brak możliwości przypisania środka państwu nie stanowi „zasadniczej części” uzasadnienia spornego pisma. Aspekt ten, podobnie jak aspekt braku korzyści, został poruszony w tym piśmie jedynie lakonicznie, a wniosek dotyczący braku pomocy państwa został oparty na tych dwóch elementach mających to samo znaczenie. Natomiast uzasadnienie pierwszej zaskarżonej decyzji koncentruje się na braku korzyści, ponieważ jest to wystarczające, aby stwierdzić brak pomocy państwa. Sporne pismo zawierało zatem jedynie „bardzo wstępny” wniosek w tej kwestii, który nie był skonstruowany tak jasno jak w formalnej decyzji Komisji.
- 222 Komisja zaprzecza, jakoby miała zamiar uniknąć kontroli sądowej spornego pisma. Wskazuje, że wspomniane pismo jest czysto wstępnym wyrazem punktu widzenia jej służb. Komisja wyjaśnia, że jedynie przez pomyłkę, a zatem niezgodnie z prawem, urzędnik, który podpisał to pismo, sformułował w nim w sposób ostateczny punkt widzenia tych służb. Komisja twierdzi, że to naruszenie istotnego wymogu proceduralnego zostało jednak usunięte poprzez przyjęcie drugiej zaskarżonej decyzji, przedstawiającej ostateczną odpowiedź Komisji w należytej formie. Skarżąca nie może dowodzić, że posiada uzasadniony interes w zbadaniu dokładnego uzasadnienia rozpatrywanego pisma, w szczególności dotyczącego możliwości przypisania danego środka państwu, ponieważ taki interes zakłada, że skarga może poprzez swój wynik przynieść jej korzyść.

- 223 Należy przypomnieć, po pierwsze, że w spornym piśmie, w odniesieniu do kwestii, czy orzeczenie sądu arbitrażowego można przypisać państwu greckiemu, wskazano między innymi, że skarżąca nie wykazała, iż „sąd arbitrażowy jest organem wykonującym władzę publiczną, w szczególności z uwagi na fakt, że zarówno [skarżąca, jak i interwenient] odwołali się do arbitrażu dobrowolnie, przy czym nie istniał obowiązek prawny w tym zakresie”. Ponadto uznano w nim, że z uwagi na fakt, iż sąd arbitrażowy był upoważniony do ustalenia taryfy zgodnie z ogólnymi zasadami regulującymi postępowanie arbitrażowe, jak również z decyzjami i wytycznymi uprzednio przyjętymi w tej dziedzinie przez RAE, „wydaje się, że państwo [greckie] nie [było] w stanie wywrzeć decydującego wpływu na [wspomniane orzeczenie]”. Komisja w ten sposób powtórzyła swoje stanowisko „wyrażone w piśmie z dnia 6 maja 2014 r. w odniesieniu do braku możliwości przypisania [tego orzeczenia] państwu [greckiemu]”. Po drugie, Komisja odrzuciła twierdzenia skarżącej, zgodnie z którymi sporna taryfa była niższa od ponoszonych przez nią kosztów, w szczególności ze względu na to, że w tym samym orzeczeniu wyraźnie uznano, iż taryfa ta obejmowała, oprócz rozsądnego zysku, koszty skarżącej przy jednoczesnym uwzględnieniu profilu zużycia energii przez interwenienta. Powtórzyła ona również swoje stanowisko „wyrażone w piśmie z dnia 6 maja 2014 r. w przedmiocie braku selektywnej korzyści wynikającej z rozpatrywanego środka” (zob. pkt 16 powyżej).
- 224 Wynika z tego, że w spornym piśmie Komisja rzeczywiście uznała, po pierwsze, że orzeczenia sądu arbitrażowego nie można przypisać państwu greckiemu, a po drugie, że ustalenie taryfy będącej przedmiotem tego orzeczenia nie wiązało się z korzyścią dla interwenienta. W związku z tym wniosek Komisji dotyczący braku pomocy państwa opierał się jednocześnie na tych dwóch elementach.
- 225 Natomiast w zaskarżonych decyzjach Komisja nie powtarza rozważań przedstawionych w spornym piśmie, które dotyczą braku możliwości przypisania orzeczenia sądu arbitrażowego państwu greckiemu. Przeciwnie, nie odnosi się ona już w żaden sposób do tej oceny ani nie wypowiada się na temat ewentualnej kwalifikacji kryterium możliwości przypisania danego środka państwu, mimo że z jednej strony streszczenie skarg do Komisji zawarte w pkt 11 tych decyzji bierze pod uwagę argument skarżącej, zgodnie z którym wspomniane orzeczenie można przypisać państwu greckiemu, i że z drugiej strony pkt 24 tych decyzji wskazują to kryterium jako stanowiące integralną część pojęcia pomocy.
- 226 Należy uściślić, że Komisja postępuje w ten sam sposób w pismach procesowych złożonych w toku postępowania, w których unika zajęcia stanowiska w kwestii kryterium możliwości przypisania danego środka państwu oraz obrony wprost przed zarzutami podniesionymi na poparcie zarzutu drugiego. Komisja koncentruje się natomiast na odpowiedzi na zarzut trzeci, związany z istnieniem korzyści, twierdząc jednocześnie, że dla uzasadnienia przyjęcia decyzji na podstawie art. 4 ust. 2 rozporządzenia 2015/1589 wystarczy, iż nie zostało spełnione jedno z kryteriów składających się na pojęcie pomocy. Wreszcie na rozprawie, nawet w odpowiedzi na konkretne pytanie zadane w tym względzie przez Sąd, Komisja przyjęła analogiczne podejście.
- 227 Jeśli chodzi o kryterium możliwości przypisania środka państwu, należy przypomnieć utrwalone orzecznictwo, zgodnie z którym, aby można było zakwalifikować dane korzyści jako „pomoc” w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, konieczne jest, aby po pierwsze, zostały one przyznane bezpośrednio lub pośrednio z zasobów państwowych, oraz po drugie, aby można je było przypisać państwu. W celu dokonania oceny możliwości przypisania środka państwu należy zbadać, czy władze publiczne były zaangażowane w przyjęcie tego środka (zob. podobnie wyrok z dnia 13 września 2017 r., ENEA, C-329/15, EU:C:2017:671, pkt 20, 21 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 228 I tak w utrwalonym orzecznictwie uznano, że w przypadku gdy przepisy krajowe przewidują obowiązek dostawy lub zakupu energii elektrycznej lub mechanizm wsparcia i rekompensaty kosztów produkcji energii elektrycznej, które mają wpływ na wysokość jej taryfy, odnośne obowiązki wchodzą w zakres środka, który można przypisać państwu (zob. podobnie wyroki: z dnia 19 grudnia 2013 r., *Association Vent De Colère! i in.*, C-262/12, EU:C:2013:851, pkt 16–18; z dnia 13 września 2017 r., *ENEA*, C-329/15, EU:C:2017:671, pkt 20–22; z dnia 15 maja 2019 r., *Achema i in.*, C-706/17, EU:C:2019:407, pkt 47–49).
- 229 Tymczasem w niniejszej sprawie w mających zastosowanie przepisach greckich, a mianowicie między innymi w ramach „Podstawowych zasad kalkulacji taryf opłat za energię elektryczną w Grecji” ustanowionych w decyzji RAE nr 692/2011 (zob. pkt 8 powyżej), zostały określone jedynie kryteria taryfikacji za dostawę energii elektrycznej do odbiorców energii elektrycznej wysokiego napięcia, a nie dokładna wysokość taryf. W odniesieniu do ustalenia wysokości taryf mających zastosowanie na podstawie tych zasad art. 37 ustawy nr 4001/2011 przewiduje jedynie możliwość odwołania się przez umawiające się strony do stałego arbitrażu RAE, który doprowadził w niniejszej sprawie do wydania decyzji RAE nr 346/2012 z dnia 9 maja 2012 r. ustalającej taryfę tymczasową oraz do wydania orzeczenia sądu arbitrażowego ustalającego sporną taryfę mającą zastosowanie do stosunków transakcyjnych między skarżącą a interwenientem (zob. pkt 9 i 12 powyżej). Brak wiążących uregulowań dotyczących taryf opłat za dostawę energii elektrycznej w Grecji znajduje potwierdzenie w postępowaniu wszczętym przed EEA, którego przedmiotem było rzekome nadużycie przez skarżącą pozycji dominującej w zakresie naliczania interwenientowi wygórowanych i dyskryminujących taryf i które doprowadziło do zaakceptowania przez EEA zaproponowanych przez skarżącą zobowiązań do określonych zachowań rynkowych (zob. pkt 13 powyżej). Wynika z tego, że to właśnie wspomniane orzeczenie, utrzymane w mocy przez Efeteio Athinon (sąd apelacyjny w Atenach) wyrokiem nr 634/2016 z dnia 18 lutego 2016 r., nałożyło na skarżącą w sposób prawnie wiążący sporną taryfę.
- 230 Co się tyczy kwestii, czy orzeczenie sądu arbitrażowego jest aktem władzy publicznej, który można przypisać państwu, wystarczy przypomnieć okoliczności przedstawione w pkt 150–158 powyżej, aby stwierdzić, że skarżąca wykazała w sposób wymagany prawem, że tak jest w istocie.
- 231 Elementy te wskazują bowiem, że ze względu na swój charakter i skutki prawne orzeczenie sądu arbitrażowego jest porównywalne z wyrokami greckich sądów powszechnych, w związku z czym należy je uznać za akt władzy publicznej. Świadczy o tym między innymi fakt, że zostało ono zaskarżone do Efeteio Athinon (sądu apelacyjnego w Atenach). Wynika z tego również, że sądy arbitrażowe ustanowione i działające zgodnie z art. 37 ustawy nr 4001/2011 stanowią, podobnie jak greckie sądy powszechne, które mogą one zastępować, integralną część greckiego systemu krajowej ochrony sądowej.
- 232 Komisja zatem błędnie stwierdziła w spornym piśmie, po pierwsze, że skarżąca nie wykazała, iż „sąd arbitrażowy jest organem sprawującym władzę publiczną, biorąc pod uwagę w szczególności okoliczność, że zarówno [skarżąca, jak i interwenient] odwołali się do arbitrażu dobrowolnie, przy czym nie istniał obowiązek prawny w tym zakresie”, a po drugie, że „wydaje się, że państwo [greckie] nie [było] w stanie wywrzeć decydującego wpływu na orzeczenie sądu arbitrażowego”. Okoliczność, że strony zwróciły się do sądu arbitrażowego dobrowolnie lub za obopólnym porozumieniem, jak w niniejszej sprawie, nie stanowi bowiem istotnego kryterium rozróżniającego w tym względzie, ponieważ nawet wniesienie sprawy do greckiego sądu powszechnego byłoby również dobrowolne.

- 233 Wniosek ten jest wystarczający, aby uznać, że Komisja powinna była mieć poważne trudności lub wątpliwości co do istnienia pomocy państwa lub że co najmniej nie była uprawniona do wykluczenia takich wątpliwości na tej podstawie, że orzeczenia sądu arbitrażowego nie można przypisać państwu greckiemu. Jest tak tym bardziej, że pomoc państwa może również zostać przyznana za pośrednictwem lub przy pomocy interwencji sądu państwowego, który nie przestrzega obowiązków ciążących na nim na podstawie art. 108 ust. 3 TFUE (zob. orzecznictwo przytoczone w pkt 147 powyżej).
- 234 Należy zatem uwzględnić niniejszy zarzut, bez konieczności rozpatrywania pozostałych zastrzeżeń podniesionych na jego poparcie.
- 235 W konsekwencji, ponieważ zarzuty pierwszy i drugi podlegają uwzględnieniu, należy stwierdzić nieważność spornego pisma, bez konieczności orzekania w przedmiocie pozostałych zarzutów.

E. Wnioski w sprawach połączonych T-639/14 RENV, T-352/15 i T-740/17

- 236 Z całości powyższych rozważań wynika, że należy uwzględnić skargi w sprawach połączonych T-639/14 RENV, T-352/15 i T-740/17 oraz stwierdzić nieważność zaskarżonych aktów, bez konieczności orzekania w przedmiocie dopuszczalności uwag skarżącej dotyczących sprawozdania na rozprawę wraz z załącznikami, w zakresie, w jakim mogą one zawierać nowe i spóźnione wnioski dowodowe w rozumieniu art. 85 regulaminu postępowania, jak również w przedmiocie wniosku skarżącej o otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo.

IV. W przedmiocie kosztów

- 237 Zgodnie z art. 134 § 1 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami postępowania, zgodnie z żądaniem skarżącej.
- 238 Zgodnie z art. 138 § 3 regulaminu postępowania Sąd może postanowić, że interwenienci niewymienieni w § § 1 i 2 tego artykułu pokryją własne koszty. W niniejszej sprawie należy orzec, że interwenient pokryje własne koszty.

Z powyższych względów

SĄD (trzecia izba w składzie powiększonym)

orzeka, co następuje:

- 1) W sprawie T-639/14 RENV stwierdza się nieważność pisma Komisji COMP/E3/ON/AB/ark *2014/61460 z dnia 12 czerwca 2014 r., informującego Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI) o umorzeniu postępowania w sprawie jej skarg złożonych do Komisji.
- 2) W sprawie T-352/15 stwierdza się nieważność decyzji Komisji C(2015) 1942 final z dnia 25 marca 2015 r. [sprawa SA.38101 (2015/NN) (ex 2013/CP) – Grecja – Domniemana pomoc państwa w postaci taryf opłat za energię elektryczną niższych od kosztów przyznana spółce Alouminion SA w następstwie orzeczenia sądu arbitrażowego].
- 3) W sprawie T-740/17 stwierdza się nieważność decyzji Komisji C(2017) 5622 final z dnia 14 sierpnia 2017 r. [sprawa SA.38101 (2015/NN) (ex 2013/CP) – Grecja – Domniemana pomoc państwa w postaci taryf opłat za energię elektryczną niższych od kosztów przyznana spółce Alouminion SA w następstwie orzeczenia sądu arbitrażowego].
- 4) Komisja Europejska pokrywa własne koszty, a także koszty poniesione przez DEI w sprawach połączonych T-639/14 RENV, T-352/15 i T-740/17 oraz w sprawie C-228/16 P.
- 5) Mytilinaios AE – Omilos Epicheiriseon pokrywa własne koszty.

Collins

Kreuschitz

Csehi

De Baere

Steinfatt

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 22 września 2021 r.

Podpisy

Spis treści

I.	Okoliczności powstania sporów i postępowania	2
II.	Żądania stron	9
	A. Sprawa T-639/14 RENV	9
	B. Sprawa T-352/15	10
	C. Sprawa T-740/17	10
III.	Co do prawa	11
	A. Uwagi wstępne	11
	B. W sprawie T-740/17	11
	1. W przedmiocie dopuszczalności	11
	2. Co do istoty	19
	a) W przedmiocie zarzutów nieważności i zakresu kontroli materialnej zgodności z prawem	19
	b) W przedmiocie zarzutów od trzeciego do piątego	21
	1) Przypomnienie istotnych argumentów stron w ramach zarzutu trzeciego	21
	2) Przypomnienie istotnych argumentów stron w ramach zarzutu czwartego oraz części pierwszej i drugiej zarzutu piątego	23
	3) Ocena Sądu	27
	i) Przypomnienie istotnych rozważań przedstawionych w drugiej zaskarżonej decyzji	27
	ii) W przedmiocie podziału uprawnień i obowiązków pomiędzy Komisję i sądy krajowe	28
	iii) W przedmiocie istnienia korzyści gospodarczej na rzecz interwenienta	30
	– W przedmiocie państwowego charakteru sądu arbitrażowego	30
	– W przedmiocie ciążącego na Komisji obowiązku zbadania, czy w orzeczeniu sądu arbitrażowego została przyznana korzyść	31
	– W przedmiocie ciążącego na Komisji obowiązku dokonania złożonych ocen ekonomicznych i technicznych w celu ustalenia istnienia korzyści	32
	c) Wnioski w sprawie T-740/17	41

C.	W sprawie T-352/15	42
D.	W sprawie T-639/14 RENV	42
1.	W przedmiocie wniosku o umorzenie postępowania i dopuszczalności	42
2.	Co do istoty	43
a)	W przedmiocie zarzutów nieważności	43
b)	W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego naruszenia istotnego wymogu proceduralnego	44
c)	W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego oczywistego błędu w ocenie „okoliczności prawnych i faktycznych” w odniesieniu do interpretacji i stosowania art. 107 i 108 TFUE związanego z kryterium możliwości przypisania środka państwu	44
E.	Wnioski w sprawach połączonych T-639/14 RENV, T-352/15 i T-740/17	48
IV.	W przedmiocie kosztów	48